

Utorak, 12. oktobar 2004.
Svedok Franc Jozef Huč (Franz-Josef Hutsch)

Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.06 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej (Kay), danas nastavljamo sa izvođenjem dokaza Odbrane.

ADVOKAT KEJ: Da, časni Sude, ali pre nego što počnemo, želim da spomenem jednu preliminarnu stvar koja se tiče sledećeg svedoka. To je Franc Jozef Huč (Franz-Josef Hutsch) ...

SUDIJA ROBINSON: Izgleda da imamo problem sa prevodom. Možete li ponovo da počnete?

ADVOKAT KEJ: Želeo bih spomenem jednu preliminarnu stvar koja se tiče ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, još uvek imamo problem. U čemu je problem?

SUDIJA KVON: Izgleda da nam se nešto meša u engleski kanal.

SUDIJA ROBINSON: Koliko dugo treba da se taj problem reši?

ADVOKAT KEJ: Ja govorim na engleskom, ne na francuskom. Dakle, postoji jedno preliminarno pitanje i tiče se svedoka koji treba danas da svedoči. Gospodin Huč, on je novinar, ratni dopisnik koji je radio

u mnogim delovima sveta, koja bismo mogli da nazovemo kriznim žarištima. On želi danas ovde da svedoči o mnogim stvarima koje su se događale na Kosovu između 1998. i 1999. godine, a kada je on bio ratni dopisnik nemačkih novina. On je tada u okviru svojih dužnosti dobijao informacije iz izvora koje želi da ostanu tajni. Verovatno će da bude tek nekoliko stvari u toj kategoriji, međutim njemu je važno, kao novinaru, da on može da svedoči, a da mu se omogući da u vezi sa nekim stvarima zadrži tajnost izvora iz kojih je te informacije dobio. Ja sam sa njim o tome razgovarao i jasno je da svedočenje na privatnoj sednici neće da ispuni one zahteve poverljivosti koje on ima. Ljudi sa kojima on razgovara, ljudi koje on intervjuiše kao istražni novinar moraju da se oslone na njega i njegovu reč da će on neke stvari da zadrži u apsolutnoj tajnosti. On i dalje radi kako novinar, on od toga zarađuje za život. I ljudi poput njega obavljaju jednu važnu funkciju za sudove poput ovog i drugih sudova, a zbog informacija do kojih oni dođu na mestima na kojima se nađu u doba krize. I on zato traži da se poštuje njegova obaveza čuvanja tajnosti. Sa tim u vezi postoji jedno povezano pitanje, a tiče se njegovog advokata iz Nemačke (Germany). To je nemački državljanin, on je danas došao ovamo na Sud i traži dozvolu da njegov advokat bude prisutan dok on svedoči, kako bi on zaštitio svoje interese, ako to bude potrebno.

SUDIJA ROBINSON: Da li se to tiče pitanja tajnosti, odnosno poverljivosi ili kompletnog njegovog svedočenja?

ADVOKAT KEJ: Ne, tiče se samo pitanja poverljivosti.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, pretpostavljam da pitanje poverljivosti neće da iskrсне u vašem glavnom ispitivanju?

ADVOKAT KEJ: Ne, do toga neće da dođe u glavnom ispitivanju. To je nešto do čega bi moglo da dođe prilikom unakrsnog ispitivanja. Ponekad strane pokušavaju da uspostave ravnotežu u svoju korist i ponekad ne idu dalje od izvesne tačke, ali ja ne znam kakav će da bude stav Tužilaštva u vezi s time.

SUDIJA ROBINSON: Sačekajmo onda da to pitanje iskrсне, ako do njega uopšte dođemo i onda ćemo njime da se pozabavimo.

ADVOKAT KEJ: Ali pitanje koje brine svedoka je da ako Sud njega pokuša da prinudi da obelodani svoje izvore, on će onda da se nađe u nezgodnom položaju dva protivrečna interesa. On ne želi da dođe u konflikt sa ovim Sudom.

SUDIJA ROBINSON: Šta to, onda, znači? Ukoliko se sada donese odluka pre njegovog svedočenja i ukoliko je odluka ta da on nema pravo na poverljivost svojih izvora, kakav će to onda da ima efekat na njegovo svedočenje?

ADVOKAT KEJ: Pa ja mislim da bi gospodin Huč onda trebao ponovo da razmotriti situaciju u kojoj se našao, zato što se njegova profesija zasniva na tome da on čuva svoj integritet kao novinar. Ja znam da je on sada ovde blizu sudnice i možda, ukoliko vi smatrate da je to prikladno, mogli bismo sada ga uvesti u sudnicu dok o tome razgovaramo.

SUDIJA ROBINSON: Posavetovaću se sa svojim kolegama.

(Pretresno veće se savetuje)

prevodioci: Sudija nije uključio mikrofون.

SUDIJA ROBINSON: To pitanje ćemo da rešavamo ukoliko do njega dođe prilikom unakrsnog ispitivanja. Gospodine Najs (Nice), kad je reč o prisustvu advokata, imate li išta da kažete u vezi sa tim.

TUŽILAC NAJS: Ja ne vidim nikakve potrebe da advokat bude prisutan u sudnici, iako je do sada ovaj Sud to dozvolio u nekoliko navrata, a isto tako mislim da je bilo nekoliko navrata kad Sud nije dozvolio prisutnost advokata prilikom izvođenja dokaza Tužilaštva. Dakle, ja ne vidim nikavu potrebu da taj advokat bude ovde u sud-

nici. Kad već govorimo o tome, dozvolite mi da kažam još nešto. Gospođica Higgs (Higgins) mi je pre otprilike pola sata rekla da bi to pitanje moglo da iskrсне, ali uz malo detalja o tome kako će do toga da dođe. Ukoliko se ovde tvrdi da ovaj svedok može da kaže "osoba 'X' mi je rekla to i to, ali nisam spreman da kažem ko je ta osoba 'X'", mi ćemo onda takav iskaz u potpunosti da osporavamo kao neprihvatljiv, zato što Sud onda ne može da pridá nikakvu težinu njegovom iskazu, ukoliko mi ne znamo koje taj "X" i ukoliko ne smemo unakrsno da ispitamo ko je taj "X". Ukoliko svedok želi da pokaže neke dokumente, ali svedok onda kaže "ovo je dokument, ali ja neću da kažem od koga sam ga dobio", tu je ipak onda jedna drugačija situacija, ukoliko mi ne budemo u situaciji da na nezavisan način proverimo taj dokument i izrazimo naše mišljenje o tome. Možda će biti i drugih problema, ali mislim da bi ovakvi problemi mogli da iskrsnu već i prilikom glavnog ispitivanja, ne samo prilikom unakrsnog ispitivanja.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej.

ADVOKAT KEJ: Prvo, dokazni predmeti su već obelodanjeni Tužilaštvu, dokazni predmeti na koje će da se oslanja ovaj svedok. To su samo dve fotografije. Ali ove informacije odnose se na stvari do kojih bi moglo da dođe prilikom unakrsnog ispitivanja. Svedoka ovo veoma brine i o tome bismo sa njim morali da porazgovaramo i ja i njegov advokat, kako bi on znao stav Pretresnog veća, jer to je nešto o čemu bi trebalo da se razgovara sa svedokom i ja smatram da je to moja dužnost da vam to kažem, budući da sam sa njim već razgovorao, budući da znam koliko je njemu važno ovo svedočenje.

SUDIJA ROBINSON: Da li želite pauzu da biste razgovarali sa svedokom?

ADVOKAT KEJ: Da, molim.

SUDIJA ROBINSON: Koliko dugo?

ADVOKAT KEJ: Pa najviše 10 minuta.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, dozvolićemo da advokat bude prisutan u sudnici kad ta stvar iskrсне. Ali, kao što sam već rekao, mi smatramo da to pitanje ne može da se reši *in vacuo*. To pitanje može da se reši samo onda kada neko iznese prigovor, kada do takve situacije dođe prilikom unakrsnog ispitivanja. Mi smatramo da svedoka sada treba da pozovete u sudnicu i da mu to onda može da mu se objasni. Ako nakon tog objašnjenja vi još uvek budete želeli pauzu, onda ćemo to da razmotrimo.

ADVOKAT KEJ: Tome se ne protivim. Mislim da je advokat ovde, sa ove strane, pred sudnicom, mislim. Mi, na žalost, nemamo moć da ljude vodimo po ovoj zgradi, tako da sam ja pokušao drugima da kažem da ga dovedu sa ove strane.

SUDIJA ROBINSON: U redu, zatražiću od sekretara da se svedok uvede u sudnicu, a da takođe bude od pomoći prilikom dovođenja advokata.

SUDIJA ROBINSON: Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK HUČ: Svečano izjavljujem da ću da govorim istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Huč, trudiću se oko vašeg prezimena, ali vidim da govorite i malo engleski.

SVEDOK HUČ: Samo malo.

SUDIJA ROBINSON: Pre svega, želim da vam kažem da mi je prevodilačka služba rekla da će vaše svedočenje da se prevodi sa nemačkog i za vas na nemački. Budući da nema dovoljno kabina za prevođenje za pet jezika, svjedok će ovde da dobije takozvani "šišutaž", prevođenje od prevodioca koji sedi do svedoka u sudnici. Da bi prevođenje bilo zadovoljavajućeg kvaliteta, sve strane u sudnici moraće još više da paze na uobičajene stvari koje utiču na prevođenje, a to je brzina govora i preklapanje govornika. Gospodine Huč, gospodin Kej je u vaše ime spomenuo jednu stvar koja se tiče poverljivosti vaših novinarskih izvora. Gospodin Kej je želeo da Pretresno veće odluči po tom pitanju pre nego što počnete da svedočite. Međutim, Pretresno veće smatra da to nije stvar koja treba da se reši *in vacuo*. To je pitanje o kom treba odlučivati kada i ako iskrсне, a to će verovatno da bude tokom unakrsnog ispitivanja od strane tužioca. Dakle, Pretresno veće će da nastavi sa radom na takav način. Saslušaćemo vaše svedočenje, gospodin Kej će da vodi glavno ispitivanje i nije verovatno da će do takvih problema da dođe tokom glavnog ispitivanja, ali ukoliko do njega dođe tokom unakrsnog ispitivanja, Pretresno veće će onda o tome da odluči. Pretresno veće se takođe složilo sa tim da vaš advokat može da bude prisutan u sudnici.

SUDIJA KVON: Mislim da je već prisutan.

SUDIJA ROBINSON: On je ovde?

ADVOKAT KEJ: Da, časni Sude. Gospodin Lušnjajder (Louschneider) je ušao u sudnicu, on je sa druge strane. Ja sam mislio da bi bilo prikladnije da on bude sa ove moje strane, jer bi on onda mogao lakše samnom da komunicira, ukoliko bude problema i ukoliko on želi nešto da kaže.

SUDIJA ROBINSON: Pa onda neka on ode tokom glavnog ispitivanja, a ukoliko dođe do problema tokom unakrsnog ispitivanja, može da se vrati.

ADVOKAT KEJ: To je u redu.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite.

GLAVNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEJ

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Recite nam, molim vas, vaše ime i prezime?

SVEDOK – ODGOVOR: Franc Jozef Huč.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste nemački državljanin?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da.

SUDIJA KVON: Mislim da nismo dobili engleski prevod onoga šta je rekao svedok. Pokušajmo ponovo.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Možete li Sudu nešto ukratko da kažete o vašoj karijeri? Počnite prvo sa služenjem u nemačkoj vojsci.

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam prvo bio profesionalni oficir i nakon 14 godina i tri meseca napustio sam nemačku vojsku i postao ratni dopisnik.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Možete li Sudu da kažete kad ste počeli da radite kao novinar?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Počeo sam u maju, 1995. godine. 3. maja 1995. godine po prvi put bio sam u situaciji da pokrивam rat u Bosni, otišao sam u Sarajevo i odatle sam radio.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: U kom mediju ste radili: novinama ili televiziji?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Počeo sam prvo da radim za dnevne novine. U međuvremenu sam radio i za radio i za televiziju.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Šta ste bili po činu kad ste napustili nemačku vojsku?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Napustio sam vojsku kao major i sada sam u rezervi.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vaš prvi novinarski zadatak bio je na teritoriju bivše Jugoslavije. Proveli ste neko vreme izveštavajući o ratu u Bosni i Hercegovini, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da. Od maja 1995. do marta 1996. godine bio sam u Bosni i to bez prekida.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Želeo bih sada da pređemo na jednu kasniju fazu vaše karijere. 1998. godine otišli ste na Kosovo i izveštavali o događajima koji su se tamo odvijali. Kada ste tačno otišli na Kosovo 1998. godine?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Otišao sam u septembru 1998. godine, a Kosovo sam napustio u decembru 1999. godine.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Recite nam gde ste prvo otišli na Kosovo u septembru 1998. godine?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Otišao sam, naravno, prvo u Prištinu (Prishtine) i tamo sam počeo da uspostavljam mrežu kontakta koji su mi potrebni da radim u tom potencijalno ratnom području.

ADVOKAT KEJ: Časni Sude, mislim da bi bilo korisno ukoliko bismo se sada poslužili atlasom Kosova. To je sada dokazni predmet 83. Mi smo već ranije najavili da će to da nam treba i molim da se jedna kopija da i svedoku. Imam dodatnu kopiju, ako je nekom potrebna.

SUDIJA ROBINSON: Zanima me koliko ovaj svedok ima godina?

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Gospodine Huč, koliko imate godina?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Imam 41 godinu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Huč, morate da se približite mikrofonu kad govorite.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Priština je na sedmoj stranici atlasa. Vi ste, znači, stigli u Prištinu i kakvu ste situaciju tamo zatekli, po vašem dolasku u septembru 1998. godine, situaciju koja bi bila od interesa za ovo suđenje?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Sama Priština je tada bila jedan napet grad, ali nije bilo previše nasilja u bilo kom obliku, u tom trenutku. Stvari su bile mirne. Na ulicama je bilo mnogo policajaca, ali nisu se na ulicama mogli videti sukobi kao što je, na primer, to bio slučaj u Sarajevu 1995. godine. Prema tome, dakle, vladala je jedna napeta atmosfera, ali nije bilo nasilja.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Pošto ste proučili situaciju u Prištini, prešli ste na jedno drugo mesto kako biste ispitali situaciju na terenu, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Jeste li otišli u Prizren (Prizren)?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, otišao sam takođe i u Prizren, ali najpre u Mališevo (Malisheve). Tamo sam imao kontakte sa UČK (OVK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) i meni se činilo da su to vrlo obećavajući kontakti i tamo sam dobio ponudu. Ponudili su mi da nešto intenzivnije pratim UČK-a. I to sam, kao novinar, smatrao vrlo dobrim, kako bih mogao da nastavim svoj rad na Kosovu. A onda sam iz Mališeva otišao u Prizren.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Mališevo se nalazi na strani 10 ovog atlasa, sa desne strane, odmah iznad broja "M19". Da li možete da nam opišete šta ste zatekli u Mališevu u to vreme, a to je bio septembar 1998. godine, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: U to vreme u Mališevu se nalazio štab zone odbrane koji je organizovala UČK-a pod komandom komandanta Redža (Ekrem Rexha) koji je bio jedan pravi profesionalac,

govorio je tečno sedam jezika i svakako se mogao smatrati intelektualcem. Pre toga je bio oficir u jugoslovenskoj armiji, u Vojski Jugoslavije, imao je jako puno iskustva, a u centralnom Kosovu je imao zadatak da organizuje UČK-a na tom području.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Svrha tog putovanja je bila da se vi upoznate sa organizacijom UČK-a na jednom osnovnom nivou, a onda ste nam rekli da ste prešli u Prizren. Prizren možemo da vidimo na strani 10 atlasa. Sada vas molim da opišete Pretresnom veću kakvu ste situaciju tamo zatekli u to vreme?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Prizren, sam po sebi, kao i Priština, je bio miran, ali je situacija bila napeta. Moj prvi utisak i utisak koji se dugo zadržao je bio taj da posle Milošević - Holbruk sporazuma, srpske snage bezbednosti su se manje više vratile u svoje kasarne ili su se povukle na svoja područja, a UČK-a je veoma brzo ispunila ovaj vakuum u vlasti. Oni su ponovo uspostavili svoje položaje i nametnuli se na tom području.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ovo je bilo u oktobru 1998. godine, kada ste vi prešli u taj grad. Kada vi opisujete kako je UČK-a zauzela položaje, možete li da nam kažete o kakvim se položajima radi? I ako pogledamo kartu Prizrena na strani 10, molim vas da na toj karti pokažete na kojim lokacijama ste ih videli, koje lokacije su oni zauzeli? Možda bi bilo najbolje da se ta karta stavi na grafoskop. Molim poslužitelja da pomogne svedoku tako da svi ostali mogu to da vide.

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da bih odgovorio na ovo pitanje, moram da kažem da područje Prizrena, sa čisto vojne tačke gledišta, se nalazilo pod kontrolom onoga šta je poznato kao "prolaz Dulje (Duhel)".

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Sada vidimo stranu 11 karte, je li tako?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Znači neposredno pre Suve Reke

(Suhareke)?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, ovaj prolaz Dulje je imao strateški značaj koji je koristila i Vojska Jugoslavije 1998. i 1999. godine i tokom ostatka rata, a taj prolaz koji ide do makedonske granice se nalazio u dometu artiljerije. Ovaj položaj je zauzela UČK-a u oktobru i u novembru, a zatim su izbili neredi i nasilje u januaru i februaru i oni više nisu mogli da se održe na tim položajima.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: A sada da se vratimo na kartu Prizrena koja se nalazi na strani 10. Molim da se to pomeri malo na drugu stranu. Dakle, to sad vidimo na karti, Prizren se nalazi u donjem desnom uglu. Da li ste mogli da vidite bilo šta što bi se ticalo položaja UČK-a i Vojske Jugoslavije na tom području?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Prizren je bio takav grada da bi u njemu Ekrem Redža bio isključen iz UČK-a. Ekrem Redža je bio osoba koja je želela da se posle rata postigne neka vrsta koegzistencije. Njega su, usled tih razloga, posle rata ili u toku rata ubili pripadnici UČK-a. Sam po sebi grad Prizren je bio grad u kome su se pripadnici MUP-a i Vojske Jugoslavije povukli u svoje kasarne i mogli su se videti dugačke kolone pripadnika vojske i policije kako se povlače. UČK je imala jednog komandanta južno od Prizrena, oni su pucali na patrole u ovom području, ali koliko sam ja mogao da primetim nije bilo nekih velikih gubitaka među srpskim oružanim snagama. Oni su se uglavnom usredsređivali na područje koje se nalazi u ovom trouglu. Pokušali su da formiraju manje grupe gerilskih boraca koje bi kasnije napadale srpske patrole i srpske snage bezbednosti, ali mora da se kaže da tokom perioda kada je uspostavljena Kosovska verifikaciona misija (OSCE Kosovo Verification Mission) bilo je dosta lokalnih sporazuma u čijem je pregovaranju učestvovala Kosovska verifikaciona misija, što je značilo da se srpskim patrolama omogućavalo da prođu kroz teritoriju koja je bila pod kontrolom UČK. UČK se povukla na samu ivicu te teritorije i dozvoljavala patrolama da prođu, a onda kada bi patrola prošla, UČK bi se vratila nazad na tu teritoriju. U nekim selima od Prizrena pa na dalje, postojao je čitav koridor od otprilike pet kilometara i ovo

je bio jedan konvencionalni način da se izbegne eskalacija nasilja, ali ja ne znam da li je ovaj sporazum bio na snazi samo na ovom području ili negde drugo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, da se vratimo nazad, molim vas, na ono mesto kada je svedok spomenuo jednu osobu koja je planirala da se posle završetka borbi uspostavi koegzistencija, nismo čuli ime tog čoveka.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste spomenuli komandanta UČK koga ste opisali kao osobu koja je pre toga bila u Vojsci Jugoslavije. Možete li da nam, molim vas, ponovo kažete njegovo ime?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: On se zvao Ekrem Redža i bio je poznat kao "Drini" (Drini), dakle to mu je bio nadimak, Drini.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste spominjali lokalne sporazume čije ste postojanje mogli da utvrdite u nekim područjima na koja su i jedna i druga strana polagale pravo. Sada vas molim da na grafoskopu, na ovoj karti, pokažete na koje se područje to odnosilo, bar koliko je vama poznato?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam se uglavnom nalazio u Mališevu, tamo sam bio stacioniran i onda sam odatle išao na neka područja sa vojnicima UČK-a i kretao sam se u području trougla Suva Reka - Prizren. Takođe, video sam da ovaj sporazum funkcioniše i u Blacama (Bllace) što je otprilike 15 do 20 kilometara severno od Suve Reke. Mogao sam da vidim kako se ovaj proces više puta ponavljao na ovoj teritoriji.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ovo područje koje ste vi sada pokazali se nalazi sa desne strane, oko Mališeva, a onda na karti 11, to je sa leve strane od Suve Reke?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, tamo se nalazila 122. brigada i Drugi bataljon 121. brigade UČK, onda je 123. brigada bila u Mališevu, a 125. brigada se nalazila severno od Prizrena.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste reki da je 121. brigada bila stacionirana na području zapadno od Štimlja (Shtime)?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: A sada da se osvrnemo na period od oktobra do Božića. Da li ste vi tokom tog perioda videli da je došlo do kršenja sporazuma o prekidu vatre? Taj sporazum je stupio na snagu u oktobru.

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Bilo je nekoliko kršenja sporazuma o prekidu vatre. Radilo se o taktici UČK. Oni bi iznenada napali srpske patrole i zatim nestali. Oni su ih pratili, pokušavali da ih nateraju u klopku, pokušavali su obično da izazovu jednu preteranu reakciju vojnika. Napadali su patrole sa leđa, napadali su policajce i mi smo znali da će srpske snage bezbednosti svakako da odgovore prejako. Dakle, UČK je pokušavala da popuni vakuum koji je nastao kada su se povukle srpske snage bezbednosti i pokušavali su da zauzmu strateške važne položaje, recimo kao što je klanac Dulje. Oni su imali za cilj da uspostave kontrolu nad tom teritorijom što sam ja nalazio prilično čudnim sa vojne tačke gledišta. Meni je to bilo čudno zbog toga što je postojao takav sporazum, sporazum o tome da se to područje prepusti neprijatelju. Klasičan primer učešća mirovnih snaga bi bio takav da se, recimo, to sporno područje prepusti njima, da se prepusti "Plavim šlemovima" (Blue Helmets).

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste opisali ono šta se desilo i ja mislim da možemo da na osnovu toga da zaključimo da ste vi putovali širom tog područja koje ste pokazali na stranama 10 i 11 atlasa. Da li je to tačno?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: I tokom tog perioda, da li ste vi provodili vreme sa jednom od strana u tom konfliktu, recimo sa UČK ili sa Vojskom Jugoslavije ili ste možda provodili vreme i sa jednim i sa drugim? Dakle kako je to izgledalo?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam uglavnom provodio vreme sa vojnicima UČK. U to vreme sam, da tako kažem, bio pripojen kao novinar UČK, a što je značilo da sam tokom vazdušnih napada NATO bio na Kosovu i to sa trupama UČK.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Dakle i dalje se bavimo ovim periodom do Božića. Te snage UČK sa kojima ste se vi nalazili, možete li da nam opišete uopšteno kakvo su naoružanje posedovali i kakve su im bile sposobnosti?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Odbrana UČK od leta 1998. godine do proleća 1999. godine je pokušala da se reorganizuje u vojnom smislu i jedan opšti utisak koji sam ja stekao je bio taj da sam video da su oni imali prave brigade koje su bile organizovane hijerarhijski. Oni su dolazili na područje koje su trebali da brane, imali su komandante koji su komandovali tim snagama. Bilo je takođe jasno da je UČK dobijala pojačanje ne samo u obliku municije i naoružanja, već i u ljudstvu. Mladi kosovski Albanci iz čitave zapadne Evrope (Evrope) su se vraćali u to područje u velikom broju. Oni su dobijali jednu vema skromnu vojnu obuku koja, po meni, nije bila dovoljna, to se radilo u Albaniji (Albania) i u raznim logorima za obuku širom Kosova i onda su ti mladi ljudi bili razvrstavani po četama, bataljonima i brigadama. Tako su se formirale njihove snage i onda su oni sistematski počeli da zauzimaju određene teritorije. Ja sam, vojno gledano, ovo smatrao fazom reorganizacije oružanih snaga i formiranjem jedne kohezivne borbene snage i komande.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Kao osoba koja je imala prilično dugo i opširno vojno iskustvo, vi ste svakako upoznati sa raznim vrstama naoružanja i mogli ste da prepoznate kada čujete zvuk ispaljivanja o kakvom se oružju radilo, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Svakako. Ja sam takođe imao i obuku vojnog posmatrača Ujedinjenih nacija (United Nations) tako da je ovo bio deo naših svakodnevnih zadataka, da radimo upravo to šta ste vi opisali.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: I samo da bi ušlo u zapisnik, gde ste vi radili kao vojni posmatrač UN-a?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: U Gruziji (Georgia).

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ovo naoružanje koje je posedovala UČK, da li možete da nam opišete šta ste videli tokom tog perioda pre Božića?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, oni su uglavnom stavljali akcenat na pešadiju, svaki od vojnika je imao "Kalašnjikov" (Kalashnikov) raznih vrsta, zavisno od toga u kojoj zemlji je proizveden, dakle to je bila osnovna oprema. Takođe su imali "RPG-7", a to je jedno vrlo efikasno oružje, imali su, pored toga i druge vrste antitenkovskog naoružanja, od kojih je ovaj "RPG-7" bio jedan od najboljih. I imali su veoma moderno naoružanje, imali su topove sa dometom do tri i po, četiri kilometra, takođe su imali i razne artiljerijske sisteme, minobacače raznih kalibara. Imali su i terenske haubice, imali su kamione i terenska vozila koja su mogla u brzom, u vrlo kratkom roku da pokupe osoblje i njihovo ljudstvo sa bojnog polja. Pored toga su imali sve veći broj obučениh oficira koji su bili u stanju da upravljaju napadima iz vazduha sa zemlje, mogli su da identifikuju ciljeve i takođe da stvore jedno veoma bezbedno područje. Ono šta nisu imali na raspolaganju su bila obična oklopna vozila. Do njih bi dolazili samo ukoliko bi ih oteli od neprijatelja. Dakle, to je nešto što UČK nije imala.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Huč, vi govorite o tome da je UČK bila organizovana po brigadama. Da li pod tim podrazumevate onaj klasični koncept brigade? Koliko je bila brojna brigada?

SVEDOK HUČ: Pa, normalno, brigada treba da ima 7.000 vojnika, to su NATO standardi. U njihovoj organizaciji se to dosta razlikovalo. Ponekad su imali svega male brigade. U jugoistočnom delu Kosova su brigade nekad brojale svega 700 vojnika. Neke brigade su bile veće. 121. brigada, po mojoj proceni, u oktobru, novembru i decembru je imala negde oko 1.800 vojnika, ali ne bi moglo da se kaže da

je postojao sistem istovetnih brigada. Dakle, ni jedna brigada nije bila ista po svom sastavu, ali struktura je bila ista. Imali su, recimo, strukturu sa tri pošadijske čete koja je imala i vatrenu podršku, imala je artiljerijski sistem sa minobacačima. Takođe su postojala i izviđačka odelenja u svakoj brigadi i naročito kako je vreme prolazilo i kako smo ulazili u 1999. godinu, ovo se sve više razvijalo. Za svaku odbrambenu zonu imali su specijalne jedinice i specijalne operativne snage.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Dakle, ponovo da se usredsredimo na ovaj period do Božića. Da li ste mogli da primetite da li je bilo i nekih drugih pripadnika snaga UČK sem kosovskih Albanaca? Da li je bilo i građana i nekih drugih zemalja?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, bilo je oficira koji su bili arapskog porekla. Ja sam kasnije pisao u izveštaju o isturenoj komandi za vazdušni napad. Tamo se nalazio, recimo, jedan Amerikanac koji je regrutovao ove oficire iz mudžahedinskih brigada bosanske vojske. U to je bio umešan MPRI (Military Professional Resources Incorporated) i oni su bili plaćenici i za to što su radili dobijali su jako puno novca. Ovi oficiri su imali obuku u Turskoj (Turkey), a onda su, od proleća 1998. godine, naročito u februaru, odlazili na Kosovo, priključivali se UČK i bili su oficiri koji su planirali vazdušne napade.

SUDIJA ROBINSON: Na osnovu ovoga šta ste rekli, ti ljudi koji su bili iz drugih zemalja su bili oficiri, nisu bili obični vojnici? Vi svakako pravite razliku između oficira i vojnika.

SVEDOK HUČ: Apsolutno. Oni su bili oficiri koje su privukli na neki način. Imali su dobru obuku, obuka je bila sprovedena na engleskom jeziku, oni su bili obučeni da oganizuju vojne operacije, napade iz vazduha, a što se tiče toga koliko ih je bilo, svaka brigada je imala bar jednog ovakvog oficira koga su naročito čuvali. Tokom rata ih je bilo više, tako da su onda mogli da delegiraju zadatke na niže kadrove u bataljonu. Ja sam objavio jedan članak u Holandiji (Holland). Postoji jedan primer, čovek sa imenom Aljmedin Aljići

(Almedin Aliqi) koji se prijavio za državljanstvo u Holandiji u Amsterdamu (Amsterdam). On je 1998. godine dezertirao i došao okolnim putevima u Holandiju. Sa sobom je imao dokumenta koja pokazuju da je prošao obuku u Turskoj. Ove dokumente je potpisao Klark Kembel (Clark Campbell).

SUDIJA ROBINSON: Pošto su oficiri bili stranci, da li to znači da ih je bilo malo?

SVEDOK HUČ: Da, rekao bih da ih je ukupno bilo između 80 i 120.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite, gospodine Kej.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Jedno pitanje vezano za odeću koju je UČK imala i koju ste vi mogli da vidite. Kako su bili obučeni? Da li su imali vojnu uniformu ili su imali različitu odeću?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Bilo je različitih vrsta odeće. Neki vojnici su imali nemačke uniforme sa švajcarskim jaknama, neki vojnici su imali farmerke sa crnom jaknom, jedino šta je UČK imala što se tiče uniforme, a to je sve više bio slučaj posle decembra, to su bile njihove oznake, oznake UČK, dakle koje su nosili borci UČK.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Radilo se o nekoj vrsti crvenog bedža?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, to je bio bedž sa albanskim orlom i slovima ispisanim na albanskom jeziku.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Što se tiče aktivnosti UČK, mi smo govorili o aktivnostima vojne prirode. Da li je bilo i drugih aktivnosti, nevojnih aktivnosti koje ste mogli da primetite u tim jedinicama sa kojima ste proveli neko vreme?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Bilo je jasno da je bilo organizovanog kriminala sa jedne strane, a sa druge strane je postojala operativna komanda i to je sigurno bio slučaj prilikom prevoza municije što se kombinovalo sa prevozom švercovane robe na jugu Kosova. Tim putevima su prolazile žene koje su kasnije postajale prostitutke u

Evropi i bilo je jasno da se municija prenosi zajedno sa drogom u drugim pravcima, tako da je bilo jasno da je Kosovo mesto gde je postojalo stecište šverca svih vrsta, a na taj način je UČK mogao da dođe do velikih finansijskih sredstava kojima su mogli da se opreme visokom tehnologijom.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: A što se tiče nivoa komande sa kojom ste imali kontakte, naravno vi ste bili u kontaktu sa pešadincima, međutim na koliko visokim položajima unutar UČK su bili ljudi sa kojima ste se sretali?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa, na primer, Hašim Tači (Hashim Thaqi) je bio jedan od ljudi na komandnom nivou sa kojima sam se sretao.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ponovo, da li možete da nam nešto kažete o strukturi komande unutar UČK, kako je ona funkcionisala?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Nakon mojih ispitavanja i onoga šta sam mogao da primetim, 1997. i 1998. godine hijerarhija je bila na jednom nivou gde su ljudi reagovali, manje-više spontano. Postojale su karakteristike individualnih terorističkih napada, a onda, tokom leta, posebno nakon što je Holbruk (Richard Holbrooke) obišao UČK, došlo je do prestrukturiranja UČK i posle toga na jednom intelektualnom i praktičnom nivou bilo je primetno da je došlo do reorganizacije strukture vojske. To se razvijalo svakodnevno.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Sad bih hteo da govorim o Božićnom periodu, dakle pre incidenta do kog je došlo u Račku (Recak). Da li je došlo do nekakvih promena što se tiče obima i intenziteta konflikta negde oko Božića?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Sa moje tačke gledišta, "Božićna ofanziva", to možda nije dobar termin, jer to je termin koji opisuje vojne operacije na području Podujeva (Podujeve) i podrazumeva određeni emotivni aspekt, ali to se naziva, dakle, "Božićna ofanziva" i u toku te ofanzive srpski oficiri su prvi izgubili strpljenje. Ako pogledate kartu, stranica 10, ne, predlažem da pogledamo stranicu 7.

Teško je to ovde da se vidi, ali imamo ovde Podujevo, zatim Prištinu (Prishtine) i ovde možete da vidite put Podujevo - Priština. Sa druge strane ovde imate železnicu. I u decembru je situacija bila takva da su se u području između Mitrovice (Mitrovica) i Prištine odvijale žestoke borbe, nakon što je UČK uspela da odseče put između Mitrovice i Prištine. Ako sada razmotrite vojnu situaciju na Kosovu, postoje dva glavna puta za snabdevanje koje su koristile srpske snage bezbednosti da bi snabdevale svoje trupe i da bi ulazile na Kosovo. Međutim, iz različitih razloga ne možemo sada da uzmemo u razmatranje tu rutu. Na ovom području UČK je uspela ne samo da preseče put, već i da preseče železničku liniju, a u brdima i šumama, istočno od ove linije, oni su kontrolisali to područje artiljerijskim i protivtenkovskim naoružanjem. Dakle, bezbednosne snage, a posebno Vojska Jugoslavije morali su da ponovo otvore ovu liniju, pa su organizovali kontraofanzivu. Dakle, sa vojne tačke gledišta mogu da shvatom potrebu za tim, jer su im putevi snabdevanja bili prekinuti i čuo sam neke glasine vezane za ovu operaciju. Čuo sam da je jedna tenkovska četa pružila podršku tokom ove operacije, da je ta četa stigla iz Srbije na Kosovo. Međutim, nisam naišao na dokaze koji sve to potkrepljuju, a posebno kada sam proučio dokumente iz Ministarstva odbrane Nemačke (Bundesministerium der Verteidigung), budući da sam imao pristupa tim dokumentima kao novinar.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste nam rekli da obratimo pažnju na stranicu 7, tu vidimo jedan od tih puteva za snabdevanje i jednu železničku liniju. Ako sada razmotrimo stranicu 6, tu takođe možemo da vidimo još jednu železničku liniju koja ide istočno od Prištine, iz Kosova Polja (Fushe Kosove) do Mitrovice, preko Vučitrna (Vushtrri).

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: To je upravo druga linija snabdevanja koja je bila presečena negde do proleća 1999. godine i UČK je non-stop tu sprovodila napade da bi prekinula puteve snabdevanja srpskih bezbednosnih snaga. A na području Obilića (Obiliq) i dalje je bilo puno minskih polja koje su počeli da raščišćavaju. Vojska Jugoslavije je zbog toga bila primorana da postavlja ta minska polja

na obema stranama oko pruge kako bi sprečila prodor UČK na mesta gde su se nalazili ti veoma bitni putevi za snabdevanje.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ti putevi za snabdevanje koje smo razmotrili na stranici 6 i 7 i gde smo videli te železničke pruge koje ste nam pokazali, da li se tu, dakle, radilo samo o železničkim linijama ili i o putevima?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: I jedno i drugo. Radilo se i o železnici i o putevima. Međutim, pokretne komande srpskih bezbednosnih snaga na ovom području imale su velike poteškoće sobzirom na prirodu terena. Teren je bio takav da je situacija bila veoma teška za pokretnu komandu i ja za to vezujem svoje tumačenje odluke da se otvori linija Podujevo - Priština.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Što se tiče mogućnosti saobraćanja na ovoj ruti od Mitrovice do Kosova Polja i Prištine, da li možete da nam kažete za šta se ta linija uglavnom koristila? U vojne svrhe ili u privredne svrhe?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: I jedno i drugo. Naravno što se tiče vojne linije snabdavanja, ona je uvek praćena i jednom civilnom linijom snabdavanja kojom ide razmena privrednih dobara i snabdevanje hranom iz Srbije za Kosovo. Sa druge strane, takođe je tu dopremano gorivo, dizel, nafta koji su tu bili potrebni srpskim bezbednosnim snagama, a takođe su tu stizali i vojnici i municija. Dakle, sva vrsta potrebne robe.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Tu se, dakle, radilo i o materijalima potrebnim za svakodnevni život stanovništva, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, može to tako da se protumači.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste sada Sudu opisali taj period do Božića i rekli ste šta ste mogli da primetite tokom tog perioda kada ste bili veoma bliski sa ljudima iz UČK. Da li želite nešto da dodate u vezi sa tom slikom situacije pre Božića?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Sa moje tačke gledišta postojala je

jedna velika razlika u odnosu na moje iskustvo u Bosni gde se moje iskustvo rata protezalo tokom jednog perioda od šest, sedam meseci pre Dejtonskog sporazuma (Dayton Accord). Moj utisak je bio da je puno toga namešteno i imao sam utisak da je UČK dobijao dobre savete od nekog veoma dobrog agenta zaduženog za odnose sa javnošću. Recimo, ponekad su izbeglice držane u šumama dok ne bi došli strani zapadni novinari da ih obiđu tamo. Zatim, postojale su situacije u kojim je civilno stanovništvo zadržavano u selima koje su napale srpske snage bezbednosti, a civilima nije bilo dozvoljeno da napuste ta sela. Dakle, tu se radilo o ratu u kome je puno toga bilo namešteno i to je bila razlika u odnosu na moje iskustvo u Bosni i Hercegovini, ako uporedimo te dve situacije.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Te aktivnosti koje ste opisali, da li se one tiču nekog određenog područja?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa, pre svega, govorim o području Drenice (Drenice), tu se to dešavalo svakoga dana. Zatim govorim o području centralnog Kosova. Zatim zapadno od Kačanika (Kacanik), posebno deo koji se naziva "slonovska stopa".

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Kačanik možemo da pređemo na stranici 12 atlasa. A sada ćemo da govorimo o periodu posle Božića. Pre-tresno veće je već čulo svedočenja vezana za incident u Račku. Da li ste vi bili u Račku prilikom dolaska ambasadora Vokera (William Walker) tamo?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: 16. januara, to je bila subota, ja sam se odvezao sa Vokerom do Račka i situacija je bila neobična utoliko što su se borbe vodile između Mitrovice i Prištine. Tu je dolazilo do žestokih borbi i sistematski su vršeni napadi na sela u tom području, tako da novinari nisu bili zaokupljeni borbama oko Račka. Onda smo obavešteni o tome da je u Račku izvršen masakr.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Račak se nalazi na stranici 11 atlasa i nalazi se blizu mesta Štimlje, na jugoistoku. Da li ste vi bili u Prizrenu ujutro 16. januara?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Bio sam u Prištini, jer sam proveo Božić sa nemačkim kolegama u Prištini, ali prve nedelje januara sam napustio Kosovo. Jednostavno želeo sam da malo udahnem svežeg vazduha, otišao sam u Makedoniju, a onda sam se 10. januara vratio na Kosovo.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste bili sa drugim novinarima i posmatračima OEBS-a (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe) toga jutra kada je konvoj krenuo prema Račku?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam tamo bio zajedno sa nekoliko kolega, zajedno smo doručkovali, mene je moj prevodilac obavestio o tome da OEBS organizuje nekakvu aktivnost. U svakom slučaju hteli su da odvedu u Račak neke novinare, jer su postojale naznake da je tamo došlo do masakra. I bilo je nas 40 do 50 novinara. Odvezli smo se do Račka zajedno sa nekoliko ekipa OEBS-a i sa Vokerom. To nije bilo organizovano u smislu da je trebalo da se nađemo tu i tu i da krenemo svi zajedno. Međutim, jednostavno stvari su se tako odvijale. Išli smo za Vokerom i sačinili smo jedan konvoj koji je potom stigao u Račak.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste i ranije bili u Račku dok ste bili na području Štimlja?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne. Uopšte ne. Što se tiče operativne komandne zone odbrane 2, Račak nije imao nikakve vrednosti. Tu se radilo o Drugom bataljonu 122. brigade. Važno područje bilo je Štimlje i tu je bila skoncentrisana komanda. Dakle, ja sam smatrao da je Račak manje važno područje i nikada nisam tamo išao.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Hteli bismo da shvatimo koja je bila veličina tog konvoja koji ste opisali. Koliko ljudi, koliko vozila je stiglo u Račak sa ambasadorom Vokerom?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pretpostavljam da je bilo nekih dvadesetak vozila, možda 25 i nekih 60 ljudi koji su stigli sa Vokerom. Međutim, u to vreme na licu mesta su bili ljudi iz Kosovske verifikacione misije (OSCE Kosovo Verification Mission), a kada smo mi

stigli, tu su bili još neki drugi novinari, a mi smo stigli negde oko podneva.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Kada ste stigli u Račak, možete li da nam kažete kako su stvari izgledale? Gde ste stigli u Račak i možete li da nam kažete šta ste videli kad ste stigli?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ovde možete da vidite jedan put koji je označen crvenom linijom. Dakle, mi smo tim crvenim putem došli iz Štimlja u Račak, ušli smo u mesto sa severa, a na ulazu u grad zaustavili smo vozila kod prvih kuća. Situacija je bila takva da je UČK bila na padinama oko tog mesta, na severozapadu, a na istoku i u samom gradu ja sam video lično nekih 10 boraca UČK. Neki od njih su bili u uniformi, imali su različite komade obuće i vojnog naoružanja, a tu su bila i dva policajca UČK koji su imali crnu odeću sa belim trakama na ruci, gde su bile oznake PU, dakle policija UČK-a (Policia Ushtarake). Ja nisam lično ušao u grad, jer jedna grupa novinara se podelila, neki su već otišli u grad zajedno sa borcima UČK, jer tamo su nađeni neki leševi. Ja sam otišao južno od grada sa Vokerom, zatim smo se popeli padinom do jednog potoka, bilo je žbunje na obema stranama i tu smo naišli na jednu gomilu leševa.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Videli ste mnoge fotografije sa mesta zločina u Račku, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Korišćena je reč "jaruga" da bi se opisalo to mesto gde ste naišli na tu grupu leševa. Da li govorite o tom mestu?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da. Dubina je bila recimo nešto što bi moglo da odgovara visini jednog čoveka do nivoa ramena, dakle, tu se radilo o jarugi i videli smo više leševa koji su ležali razbacani u tom području.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Pretresno veće je videlo fotografije koje to ilustruju, to je dokazni predmet 156 i mislim da ne moramo sada da

ulazimo u detalje vezane za to. Međutim, vi ste opisali vojnike UČK u blizini grada i u samom gradu. Rekli ste da ste ih videli 10. Da li ste nekoga od njih prepoznali, sobzirom da ste sa nekima od njih provodili vreme?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Radilo se uglavnom o mladim borcima, a što se starijih tiče, stvarno nikoga od njih nisam poznavao. Video sam prethodno jednog ili dvojicu koji su pripadali 121. brigadi. Kada sam bio u toj brigadi prethodno, video sam ih, ali ne mogu da kažem zaista da sam ih poznavao, niti da sam znao kako se zovu. Na primer, tu je bio jedan komandant koga sam već video i njegov ratni nadimak bio je Roka (Roka), a smatralo se da je on prethodno bio u Legiji stranaca (Legion Etrangere).

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste prethodno opisali jednu grupu vojnika UČK koja je bila izvan grada, u brdima. Da li možete da nam kažete koliko ih je bilo i gde su im bili položaji?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Zadatak tih jedinica sasvim sigurno je bio da se obezbedi područje oko Račka i da se stvori jedan odbrambeni prsten oko grada. Mislim da ih je bilo možda stotinak, ali teško je proceniti. Možda je bilo nekih 30 više ili manje od toga, ali mislim da možemo da govorimo o četi koja je imala zadatak da obezbedi to područje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, sada je vreme da se napravi pauza.

ADVOKAT KEJ: Možemo sada da napravimo pauzu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Huč, sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite, gospodine Kej.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Hvala. Gospodine Huč, pre pauze govorili smo o Račku, o vašem dolasku na to područje i spomenuli ste da je bilo možda nekih stotinjak pripadnika UČK na okolnim brdima. Da li ste uspjeli da ustanovite da li su oni bili pripadnici neke konkretne brigade ili da li ste dobili neku drugu informaciju?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Vojnici su rekli, a to sam i kasnije saznao, da su oni očigledno bili pripadnici Drugog bataljona 121. brigade, jer inače to ne bi imalo smisla u jednoj ovako kompleksnoj situaciji kao što je bila situacija koja je vladala u okolini Račka u to vreme. Ne bi imalo smisla da se menjaju trupe, da se koriste neke druge trupe, neki drugi bataljon. To ne bi imalo nikakvog vojnog smisla, a ne bi moglo ni preko noći da se organizuje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, vi kažete da su oni očito bili deo Drugog bataljona 121. brigade. Koliko bi vojnika brojala ta brigada?

SVEDOK HUČ: Kao što sam već ranije rekao, u toj brigadi je bilo od prilike 1.800 vojnika. 121. brigada u to vreme je imala klasičnu strukturu: tri bataljona u brigadi, a ovaj bataljon o kome govorimo, Drugi bataljon, imao je odprilike 600 vojnika.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite, gospodine Kej.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li je to bila brigada UČK-a koja je nosila jednu jedinstvenu uniformu ili su nosili razne uniforme?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa, u principu, stvari su bile organizovane tako da je UČK-a, uz izuzetak specijalnih snaga i vojne policije, da UČK-a nije imala jedinstvenu uniformu i to se odnosi i na 121. brigadu.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Znači i ti vojnici UČK-a koje ste videli u Raču i oni su imali razne uniforme?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: I razne delove uniformi, a ponekad i

civilnu odeću, ali su svi imali oznaku UČK.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: A jesu li nosili oružje?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da. Imali su "Kalašnjikove", tu i tamo video sam neku moderniju snajpersku pušu različitih vrsta. Bile su tu, na primer, ruske puške, zatim neke italijanske snajperske puške i neki američki modeli. Nisam savim siguran, jer to ne može uvek najbolje da se vidi. Kad uđete u to selo i kad pogledate brdo sa desne strane, mislim da sam tamo vidio i neku raketu, ali to je možda moglo da bude i nešto drugo.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Toga dana na terenu bio je OEBS, to ste nam rekli. Koliko je njih bilo u Račku?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa, ukupno je bilo nekih 10 posmatrača OEBS-a koje sam ja lično video, ali mislim da ih je verovatno bilo više. Još jedna značajna stvar koja treba da se spomene u vezi sa mestom na kom je navodno bilo mnogo borbi, je ta da je zapravo bilo vrlo malo tragova borbi. Nije bilo, na primer, praznih čaura na tlu, nije ih bilo mnogo.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Mi smo čuli iskaz o tome da su promatrači OEBS-a bili na brdima, iznad Račka i gledali dole, u Račak. Da li vam je to poznato?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Video sam neke narandžaste džipove sa borcima UČK. I oni su nadgledali te snage. Imali su kontakt tamo.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Prvo mesto na kom ste vi videli leševe u Račku je bila jaruga?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Opišite nam, molim vas, scenu koja je tamo vladala. Prvo, recite nam koliko je ljudi bilo u vašoj grupi? Ko su bili ljudi u toj grupi? Mi smo na ovom suđenju već videli film o tome i recite nam šta se dogodilo kad je ta grupa naišla na leševe u jaruzi?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Prvo smo naišli na individualne leševe,

nekih 10 do 15 metara udaljene. Posle toga naišli smo na jednu veću grupu leševa. Ti leševi bili su grozno unakaženi, neki su imali rane od metka na glavi. To su bili ljudi pogođeni sa prednje strane. Sećam se da sam video leš jednog starijeg čoveka koji je još uvek na glavi imao tradicionalnu albansku kapu, a levi deo njegovog lica ekspolodirao je od pogotka metka. Među tim leševima bilo je mnogo leševa starijih ljudi. Ja nisam sve njih proveravao, ali pretpostavljam da su bili negde kasne četrdesete, rane pedesete godine. Otrprilike dve trećine tih ljudi bili su stariji od 50 godina i meni je bilo sasvim jasno da to nisu bili ljudi koje obično regrutuje UČK. I još me jedna stvar iznenadila, a to je da je bilo jako malo praznih čaura, pogotovu ako uzmemo u obzir povrede na leševima. To mi je upalo u oči. Takođe sam primetio još i to da smo mogli da se slobodno krećemo među leševima i neki od mojih kolega su promenili položaj leševa kako bi mogli bolje da ih fotografišu, a ambasador Voker nije pokušao da ih spreči da to rade. Ja, naravno, nisam specijalista sudske medicine, ali meni se činilo da je to jako čudno, da je jako čudno da se dođe na lice mesta zločina i zatim da se pomeraju tela. Takođe, gospodin Voker nas je uputio da odemo na jedno mesto gde smo zapravo, gledajući forenzički, uništavali dokaze.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Kad ste naišli na ta tela, gde ste se nalazili u odnosu na ambasadora Vokera, gde je on bio u odnosu na grupu koja je hodala jarugom?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Jedan moj kolega i ja bili smo deo grupe, ali, takođe, hodali smo i van grupe zato što sam ja želeo da vidim kako stvari izgledaju spolja, pogotovu kad smo ušli dublje u jarugu. Naime, ja obično kad dolazim na takva mesta, u meni se probudi instinkt vojnika iz mog prethodnog života i želim da dobijem mogućnost da prosudim o situaciji sa vojnog stanovišta, jer to mi je, konačno i posao. Prema tome, mislim da sam se kretao nekih 30 do 40 metara unutar grupe, Vokerove grupe, ali gde sam tačno bio svakog trenutka nakon što smo napustili selo, na svakom mestu, to ne mogu da vam sada kažem.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Grupa koja je naišla na leševe u jaruzi,

koliko ih je bilo?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: U toj grupi bilo je od 25 do 40 ljudi. Gospodin Voker, njegov albanski prevodilac, a neki ljudi kažu da je on bio njegov politički savetnik, tamo je bilo i drugih ljudi iz OEBS-a i drugih novinara.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste bili prisutni kad je ambasador Voker naišao na leševe?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da. Ja sam video kad je on hodao među leševima i bio veoma blizu njih.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Kako je on reagovao na to?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa stalno je govorio da je to jedan od najvećih zločina protiv čovečanstva i stalno je koristio reč "masakr".

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li se neko pobrinuo da osigura mesto zločina tamo gde su se nalazili leševi?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Bilo je posmatrača, oni su bili sa strane, stajali su sa strane, ali niko zapravo nije osigurao mesto zločina i sprečio druge ljude da tamo dođu. To sam video kasnije kad su otkrivane masovne grobnice na Kosovu i u Bosni. Uvek imate neku posebnu traku kojom se ogradi mesto zločina, a ovde nisam video nikoga ko je učinio nešto tako, niko se nije pobrinuo da se ne unište tragovi, da se snime fotografije, da se naprave skice, ništa tako nisam vidio.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Rekli ste takođe da su neki leševi premeštani. Da li je bilo i drugih zahvata na mestu zločina koje ste uspeli da primetite?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Neke moje kolege uzele su neke čaure i stavili ih u džep kao suvenire. Neki, kao što sam već rekao, dodirivali su leševe i premeštali ih. Meni je na samom početku bilo sasvim jasno da su svi leševi ležali, da tako kažem, nizbrdo. Prema tome, posle toga je došlo do velike zabune u vezi sa tačnim položajem tela.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Recite nam kada ste vi tačno bili u jaruzi,

gledali leševe i kada se to dešavalo?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa to je bilo negde u vreme ručka, otprilike oko 12.00, plus minus možda pola sata.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: 16. januara?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste primetili da je ambasador Voker radio nešto drugo osim što je rekao to šta ste spomenuli? Da li je on preduzeo neke druge korake koje ste uspeli da primetite?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Često je telefonirao, ne znam sa kim je razgovarao, kad god bi nazvao, malo bi se izdvojio iz grupe. Mogu samo da kažem da je često telefonirao, pa se među nama novinarima razvila diskusija. Mi smo, naime, mislili da je iznenađujuće u takvoj situaciji videti ga na toj "ekskurziji" za štampu, da se tako izrazim i da nije neke stvari predao svom zameniku. On je trebao da upravlja tim stvarima koje su se tamo dešavale. Međutim, izgleda da je on prodavao to šta se dogodilo i zato smo mi novinari počeli o tome da razgovaramo.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: A ko je bio zamenik?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam mislio da je general Drevenkijevič (Karol John Drewienkiewicz) to mogao da obavi. Barem se većini nas novinara to činilo kao najbolje rešenje, pogotovo zato što je sve vreme bilo jasno da su tu postavljena neka vojna pitanja na koja gospodin Voker nije mogao da odgovori, jer taj događaj je bio vojni događaj.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Pošto ste posmatrali scenu u jaruzi, kuda ste zatim otišli? Recite nam koja je bila vaša ruta po Račku?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa bilo je negde oko 14.00 kada sam napustio mesto zločina. Otišao sam nazad dole u selo i produžio za Prištinu. Naime, tada sam dobio drugi zadatak od svojih novina, ali takođe sam želeo da napišem izveštaj. Tada sam bio "frilenser" (freelancer) i želeo sam to da dam i drugim medijima. Video sam

dovoljno da budem u stanju da procenim situaciju, razgovarao sam sa pojedinim pripadnicima UČK u samom selu i vratio sam se u Prištinu kako bih na vreme mogao da pošaljem svoj izveštaj.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Osim jaruge, da li ste otišli na još neko mesto gde su pronađeni leševi?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne. Nisam video leševe koji su pronađeni u samom selu. Postojala je jedna crta istočno od jaruge, tamo ja nisam išao. Moje kolege koje su tamo išle su mi nešto rekly o tome, međutim nešto sam čuo sa svih strana i šta je kasnije potvrdila doktorka Ranta (Helena Ranta), finski forenzički stručnjak, da niti jedan od tih leševa nije mučen. Neki nemački novinari koji nisu bili u toj grupi koja je išla u Račak, rekly su da su neki od leševa bili unakaženi. Mi kao novinari na Kosovu nismo imali lak život, pogotovu kad bismo prolazili kroz kontrolne tačke srpskih snaga. Temeljno su nas pregledavali, ponekad smo čak morali da ležimo i klečimo na zemlji pored naših vozila, jer su nas, kažem, vrlo temeljno pregledavali i nismo imali slobodu kretanja, dakle mi nemački novinari. To je bilo nekih 10 do 14 dana nakon tog događaja.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Idemo sada dalje. Da li ste i dalje bili stacionirani u ovom području koje ste nam sada opisali ili ste kasnije otišli negde drugde?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Imajući u vidu situaciju koja je tamo vladala, pogotovu represiju koja je značila da ja kao novinar ne mogu slobodno da se krećem Kosovom čak i uz pomoć moje novinarske akreditacije, odlučio sam da se pridružim UČK u području Mališeva. Početkom januara sam napustio Kosovo kako bih otišao u Makedoniju, prvo da bih se malo opustio, a i da bih dobio malo više materijala i pouzdanije informacije o tome šta bi trebalo da se dogada u Rambujeu (Rambouillet). Sredinom februara vratio sam se na Kosovo.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Znači posle odlaska iz Račka, otišli ste u Makedoniju. Pre nego što ste se vratili na Kosovo, recite nam šta ste to u Makedoniji našli u vezi sa UČK? Recite nam prvo u koji ste deo Makedonije otišli?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa, uopšteno govoreći, postojala su dva puta kojima je moglo da se ode sa Kosova u Makedoniju: to su bile dve glavne rute za snabdevanje UČK na Kosovu. Pokazaću vam sad to. Evo, koristimo se, na primer, ovom kartom.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Je li to strana 12?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da. Ovo je mesto Kačanik i to je to slonovsko stopalo. Vidite, na neki način podseća na stopalo slona. To je jedna od glavnih ruta za snabdevanje koju, usput rečeno, UČK i dalje koristi. Ovde su rudnici u Radeši (Radesha), to je sa makedonske strane i postoji način da se pod zemljom uđe na Kosovo kroz stari rudnik sa makedonske strane. Morate da imate na umu da ljudi često koriste magarce za transport robe i njih onda šalju kroz rudnik na drugu stranu. Prema tome, postoji jedan stalni granični prelaz pod zemljom. Zatim, postoji i drugi način da se napusti Kosovo u području Vitine (Viti). 2001. godine u vreme kad je u Makedoniji vladala kriza, to je mesto imalo ključnu ulogu. To su, znači, dva puta i ja sam se koristio njima kada sam odlazio i dolazio na Kosovo. Ali to su takođe i dve glavne rute za snabdevanje UČK, jer srpske snage bezbednosti su u velikoj meri zapečatile granicu, osim u području Dragaša (Dragash), jer je bilo jasno da za to mesto postoji veliki interes. Ja sam dosta vremena proveo u području Tetova u zapadnoj Makedoniji i videli smo da odatle dolaze ne samo sveže obučeni novi vojnici, nego i moderno naoružanje, neki od njih su bili američki M16 za specijalne snage i jedinice za izviđanje.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Kad ste napustili Kosovo i otišli u Makedoniju, proveli ste neko vreme u lancu za snabdevanja UČK, da se tako izrazim. Možete li Pretresnom veću da opišete koliko je dobro funkcionisao sistem snabdevanja UČK u to vreme?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Sistem je bio savršeno isplaniran. Od marta pa nadalje, u području između Kačanika i Vitine, u celom ovom području gotovo uopšte nije bilo borbi. Čak i odbrambenoj zoni 6, Ceparce (Ceparce) - Rogovac - Kačanik, broj brigada smanjen je na samo jednu. Prema tome, samo 126. brigada držala je područje oko Kačanika, između Vitine i Kačanika, a nešto kasnije tamo je bilo tri brigade sa ukupno, otprilike, 800 boraca. Cilj je, sasvim jasno, bio taj da srpske snage bezbednosti ne smeju više da se provociraju, da situacija mora da se smiri kako bi u Kosovo mogle da se dovoze namirnice i oprema za snabdevanje i onda bi se distribuiralo širom Kosova, uglavnom u područje Prizrena i Drenice.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Količina opreme koja je u to vreme dolazila u Kosovo iz Makedonije je bila kolika? Jeste li vi uspeli to da procenite?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Vidio sam jednom jedan dokument UČK u kom su rekli da su im dnevne potrebe svakovrsne opreme negde od dve i po do tri tone i to su i koristili.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Dobro, to je oprema. A kad je reč o ljudstvu, recite nam da li su neke nove snage dolazile nakon ovog perioda?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa, sa jedne strane postojao je sistem za obuku vojnika na samom Kosovu. Dozvolite mi da vam to na kratko pokažem. Na strani 16, ovde između Kotline (Kotline) i Pustenika (Pustenić) bio je jedan veliki logor za obuku UČK-a, to je, čak je i 2001. godine bio aktivan logor za obuku kad je UČK postala aktivna u Makedoniji. To je bio veliki logor za obuku, nekih 200 regruta prošlo je kroz taj logor. U selu Čelino u blizini Tetova nalazio se još jedan logor za obuku. To je bilo mesto gde su se prikupljani regruti i zatim su oni dovođeni kroz ovo slonovsko stopalo na Kosovo. Evo, pored Jegunovce, u Kosovo. Postoji više intervju a i snimaka mojih kolega sa ljudima koji su regrutovani da idu na Kosovo. Na osnovu informacija koje sam dobio od mojih kolega, ja smatram da je takvih regrutovanih ljudi bilo u aprilu i maju najmanje 3.000.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Dobro, znači, evo, severistočno od Skoplja vidimo to slonovsko stopalo označeno žutom bojom?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li je UČK u proleće 1999. godine izvodila neke ofanzive sa tih položaja?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Početkom februara UČK je pripremila ofanzivu. 161. i 162. brigada zapadno od Kačanika. Ta ofanziva mogla je da bude sprovedena zato što su brigade dobile više ljudstva i više opreme. I oni su sprovodili taktiku "udri i beži" u područje zapadno od puta koji prolazi kroz Kačanik prema Prištini. U tom području napadali su patrole i na taj način izazivali protivnapade srpskih snaga bezbednosti, kao što sam već ranije rekao.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ako sada sa karte broj 16 pređimo na kartu broj 20, videćemo oblasti južno od Kačanika, prema Uroševcu (Ferizaj)?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Govorili smo o tome kakva je bila vojna situacija pre Božića. Sada me zanima situacija u vezi sa vojnom podrškom u periodu oko Račka. To je bila sredina januara, do početka bombardovanja NATO. Da ste li uspeli da u to vreme primetite nešto o nivou snabdevanja UČK u to vreme?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da. U proleće 1999. godine došlo je do uočljivog povećanja obima opreme koja je dostavljena. Tada su imali čak i opremu za noćno gledanje druge i treće generacije. Takođe, protivtenkovsko oružje i oružja poput "Stingera" (Stinger) za napade sa zemlje u vazduh, kao i neke ruske modele. Takođe, tu je bila i sanitetska oprema u kojoj je bilo zavoja, analgetika i drugih stvari.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Spomenuli ste Rambuje. To je, ipak, period u februaru i martu 1999. godine. Da li je bilo nekih većih ofanziva južno, prema Uroševcu, jer vi ste samo spomenuli provokacije?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Odbrambena zona 6 u ovom području bila je, prema odluci Generalštaba UČK-a, zadužena da započne ofanzivu prema Uroševcu. Ofanziva, po rečniku UČK, znači povećani broj zaseda, napadi na individualna sela, pogotovu u području Trepče (Trepce), gde je, barem do marta te godine, srpsko stanovništvo bilo u većini. Te su ofanzive bile pripremljene i počele su 2. februara napadom na šefa policije u Kačaniku koji je izgubio život u tom napadu. Njihov početni cilj je bio da se vežu srpske snage, da se izazovu provokacije i da se pregovori u Rambujeu odvijaju u vreme kad dolaze slike koje su postale veoma dobro poznate. Drugim rečima, slike u kojima srpske snage pucaju po albanskim selima na Kosovu.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Kad govorimo o vojnoj strategiji UČK, a to je da se ide ka jugu kroz Kačanik. Zanima me da mi kažete nešto u vezi sa tim, prvo iz vaših istraga na terenu, a koje ste sproveli u to vreme i drugo, na osnovu poznavanja vojnih stvari.

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ta taktika bi mogla da se uporedi sa bacanjem kamenja u vodu koji izazovaju talase koji se šire. I oni su tu taktiku koristili. Ako pogledate, na primer, borbe oko Gajra (Gajre), južno od Kačanika, ja sam to mogao da pratim samo po zvuku, dakle ono šta se dešavalo u kotlini, ali bilo je sasvim jasno da su nakon napada došle jake srpske snage bezbednosti, njih 200, prema mojoj proceni i napale Gajre i uništile to mesto. Bilo je sasvim jasno da je u to vreme bilo veoma u interesu UČK da pozivaju ljude da beže iz svojih sela. Oni su na taj način smišljeno stvarali strah govoreći ljudima da će sela da budu napadnuta u budućnosti. To je ovde, Straža (Strazhe), Ivaja (Ivaje) i Pićevac. Tamo je od ljudi koji su živeli u tim selima zatraženo da ta sela napuste, da odu u šumu i sprečili su ih da se ponovo vrate u sela. Ja sam primetio to da je to bio uobičajeni način rada. Nakon što bi srpske snage bezbednosti napale neko mesto i vratile se, onda bi se ljudi obično vratili u svoja sela, jer uslovi života bili su veoma teški za civile i ovako. Međutim, u ovom slučaju ljudi su zadržani u šumi kako bi se inscenirala izbeglička kriza.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Huč, opišite nam malo detaljnije metaforu kojom ste se poslužili kad ste rekli da su napadi UČK bili poput bacanja kamena u vodu kojim se stvara jedan manji talas i zatim izaziva reakcije koje su van proporcije.

SVEDOK HUČ: Pa reakcija je bila takva da je bilo dovoljno napasti jednu patrolu MUP-a i nakon jednog takvog napada, na srpskoj strani su znali odakle napad dolazi i onda bi to mesto napali. Ti bi napadi obično išli na ovaj način: rano ujutro velike snage okupirale bi područje i stvorile dva prstene, spoljni i unutrašnji. Unutrašnji prsten, bar koliko sam ja mogao da vidim, obično je formirao MUP, a spoljni prsten obično bi formirala Vojska Jugoslavije. Stanovništvu bi zatim preko zvučnika bilo naređeno da napusti selo, da dođe do tačke za okupljanje i stanovništvo bi obično dobilo pola sata ili sat da dođe na tačku okupljanja. Ja nisam imao utisak da je tu sprovedena neka uniformna procedura i obično bi bila izrečena pretnja da će selo da bude napadnuto ukoliko UČK ne napusti svoje položaje. I preko pokretnih zvučnika ljudima bi bilo rečeno da moraju da se upute na mesta za okupljanje i otprilike nakon sata počeli bi sa napadom na selo. Napad je obično bio dosta oštar, radilo bi se o eskalaciji artiljerijske i minobacačke vatre, ponekad bi bilo korišćeno i teško oružje tokom više sati, takođe i protivvazdušno ...

SUDIJA ROBINSON: U skladu sa vašom metaforom, ko je bacio taj kamen u vodu?

SVEDOK HUČ: Pa taj kamen su u vodu bacali pripadnici UČK, jer bi oni napali patrolu i onda bi usledio jedan snažan uzvratni talas od strane srpskih snaga bezbednosti. Dakle, njih bi provocirali, a onda bi oni reagovali na ovu provokaciju, to se događelo.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste opisali to kako su se meštani sela pod rukovodstvom UČK selili, izmeštali iz svojih sela i to je bila promena u odnosu na ono šta se događalo ranije, je li to tako?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne. Provokacija je bila konstantna, ali ne toliko lukava. To se kasnije promenilo i mi bismo u Nemačkoj rekli da su oni kasnije poboljšali ovaj metod koji su koristili.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ja mislim da se ovde nismo razumeli, da je došlo do greške u prevodu. Ja sam, zapravo, kada sam postavio pitanje imao na umu iseljavanje ljudi koje ste vi opisali.

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: U redu. Ponašanje meštana, seoskog stanovništva je bilo tako da se intenziviralo u jesen. Ja sam video kako ljude sprečavaju, ne dozvoljavaju im da se vrate u svoja sela ili apeluju na njih da oni napuste svoja sela. U proleće 1999. godine definitivno je bilo jasno da je postojao jedan sistematski pristup tome.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: I kada je UČK spečavala stanovništvo da se vrati nazad u sela, kuda su oni onda odlazili? Šta ste vi videli?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa ti meštani bi odlazili u šume. Tokom ofanzive u Kačaniku postojao je jedan veliki izbeglički logor u šumi jugoistočno od Kačanika. Postojao je i jedan izbeglički logor južno od Kotline prema Paštriku (Pashtrik). Otprilike tamo se nalazilo od 800 do 1.000 izbeglica iz celog regiona. Postojao je i jedan izbeglički logor kod područja Straže, na granici, gde su takođe ljudi smeštani.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ovaj period od februara do marta, do NATO bombardovanja, da li ste vi tokom tog perioda uglavnom se nalazili južno od Kačanika, pa sve do onog područja koje ste nazvali "slonovskim stopalom"?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Kao što sam rekao, ja sam sve do sredine marta ostao na tom području. Negde oko 10. marta sam otišao u Mališevo. Išao sam ovim putem do Kačanika, ponekad sam prolazio kroz šume da bi došao do Štimlja, do Račka i do klanca Dulje i tokom tog perioda sam upravo to i video.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Dakle, stanovništvu je bilo rečeno da

napusti svoja sela i da ode u šume. Da li možete da procenite o kakvom se broju ljudi radilo, a kojima je ovo bilo rečeno?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa radije bih govorio o onome šta sam video u izbegličkim logorima, zato što tamo imate neku procenu, neku grubu procenu. Južno od Kačanika i zapadno od Kačanika se nalazilo negde otprilike 5.000 ljudi i ovakvih mesta je bilo još na teritoriji Kosova. Ovo je moja lična procena, ali mislim da se radi o šestocifrenom broju.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: I šta ste videli da se ovde sprema, a kad je reč o tim ljudima?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Potencijal za agresiju je na obema stranama bio prilično visok. To je bilo očigledno. Ja sam ovo zaključio na osnovu razgovora koji sam vodio sa pripadnicima UČK, a da su oni jedva čekali da oslobode Kosovo. Ja sad citiram njihove reči. U mnogim razgovorima je ovo bilo dočarano da je ovakva atmosfera postojala u okviru UČK. U to vreme, negde od sredine marta, znam da je to tačno bilo 16. marta, zato što je ovo bilo u zoni odgovornosti 162. brigade, nalazili su se britanski vojnici u uniformi, oni su bili deo prethodnice koja je došla u izviđanje i oni su motrili na klanac Dulje i posmatrali su položaj 15. srpske brigade.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Dakle, ovo je već u vreme Rambujea. Kao što smo rekli, to je trajalo od februara do marta. Ti oficiri UČK-a sa kojima ste vi imali kontakte, kako su oni gledali na Rambuje i na posledice koje je Rambuje imao po ono šta se odvijalo na Kosovu?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, pre nego što pređemo dalje, mislim da bi bilo dobro da znamo da li je ovaj svedok spreman da nam da neka imena kada govorimo o ovoj temi, zato što prelazimo na neke vrlo generalne izjave.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ja ću da pitam svedoka. Da li možete da nam navedete komandante UČK-a sa kojima ste imali razgovore o

Rambujeu?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Svakako, ali mislim da su oni i vama poznati, bar na osnovu dokumenata koje sam video. Ova imena su vam sva poznata. Ramuš Haradinaj (Ramush Haradinaj), Alji Ahmeti (Ali Ahmeti) ...

ADVOKAT KEJ – PITANJE: To su važna imena i to sve mora da uđe u zapisnik. Vama su ta imena vrlo dobro poznata, ali mi moramo da budemo sigurni da ćemo tačno da identifikujemo ta imena. Ponovite, molim vas, ta imena.

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Šaban Šalja (Shaban Shala) koji još uvek ima značajnu ulogu u Kosovskom zaštitnom korpusu (TMK, Trupat Mbrotjese te Kosoves). Zatim Alji Ahmeti koji je 2001. godine još uvek bio aktivan. Zatim Ramuš Haradinaj, sad ću da vam kažem tačno kako se pišu ova imena da bi to ušlo u zapisnik. Ramuš se piše R - A - M - U - S - H, prezime Haradinaj. H - A - R - A ... Da, evo, dobro ste sad napisali. Dakle, isto tako Gezim Ostreni (Gezim Ostreni)

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Molim vas da to spelujete.

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Radi se o osobi po imenu Gezim Ostreni. Još jedno ime koje mogu da vam dam u ovom kontekstu je Tahir Sinani (Tahir Sinani), dakle ime Tahir, a prezime Sinani.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ima još nekih imena koja biste nam spomenuli u ovom kontekstu?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ima jako puno imena, ali kao što sam rekao, sva ta imena se nalaze već u dokumentima koje vi posedujete. Dakle, ovo su samo imena ljudi koji su se nalazili u prvom krugu. Ako želite, ja mogu i detaljnije da vam ovo dočaram.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ja mislim da je ovo dovoljno detaljno da bismo mogli na ovome da počnemo da radimo. Da li biste onda nešto mogli da nam kažete kakav je bio njihov stav prema mirovnom procesu u Rambujeu?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Bilo je jasno da je UČK planirala ili zapravo očekivala jednu krupnu ofanzivu NATO i oni su se zapravo tokom tog vremena pripremili logistički za ovaj rat, jer su svoje snage rasporedili, zauzeli su položaje i strateške tačke, definisali ključne ciljeve i jednostavno iskoristili ovaj period da bi se organizovali, reorganizovali i izvršili struktuiranje.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste mogli da primetite tokom ovog perioda, pre NATO bombardovanja, da li je UČK dobila neku vojnu pomoć spolja?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa pored one stalne pomoći koju su primali tokom obuke u logorima za obuku UČK, ja sam primetio da su se tamo nalazile i takve plaćeničke organizacije kao što je MPRI i sa izuzetkom ovih britanskih vojnika koje sam video u tesnacu Dulje, nisam video nikakvu drugu primetnu pomoć na terenu, niti sam video da je bilo nekih NATO oficira za vezu koji su bili aktivni na terenu, na Kosovu.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li je bilo još nekih pojačanja UČK, da li su dobijali novo ljudstvo i ukoliko jesu, koliko i odakle?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa, ovo pritanje novog ljudstva je bilo ogromno i ono je sa tri strane ulazilo na Kosovo: kroz dva puta koji su išli iz pravca Makedonije i jedan put koji je išao preko albanske granice. O tome sam vam već ranije govorio, tako da je dolazilo do velikog priliva mladih, sveže obučanih vojnika za UČK upravo u to vreme. Onda su njih raspoređivali u razne bataljone i puštali ih da se bore u tom području.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Pre nego što se osvrnemo na 24. mart i početak NATO bombardovanja, da li je bilo nekih drugih pojava koje ste vi primetili na terenu, a koje bi bile značajne u ovom kontekstu o kome sada govorimo?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Što se tiče priprema koje su vođene pre vazdušnih napada, ne, nije bilo ničega. Radilo se o atmosferi u kojoj su ljudi čekali i pokušavali da se pripreme za ono šta je trebalo da

usledi.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: NATO bombardovanje je počelo 24. marta 1999. godine. Gde ste se vi nalazili u to vreme, kako bismo mogli da lociramo?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Tokom 24. marta, ja sam se nalazio sa izviđačima UČK. Kretali smo se ka Prizrenu. Hteli smo da odemo u okolinu Prizrena, da vidimo kako će da reaguju srpske bezbednosne snage, jer one su imale jedan veoma jak kontingent u Prizrenu i za mene je bilo važno da vidim kako će oni da reaguju.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste vi dobili unapred neku informaciju o tome da će NATO bombardovanje da počne 24. marta?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Informacije o početku NATO napada su stigle u Glavni štab operativne zone 24. marta, negde oko 14.00.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: I šta se onda desilo pored toga šta se desilo 24. marta, a što se vas tiče?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: U štabu odbrambene zone broj 2 počeli su da prave operativne planove za naredne dane. Oni su formulisali ključne ciljeve koje je trebalo prvo napasti. Među njima je bio i prelaz Dulje sa kontrolnim punktom za artiljeriju i takođe su sastavili jedan plan za evakuaciju pripremajući se za to tako da bi albanska sela mogla da se evakuišu i da se na taj način zaštite od napada srpskih snaga bezbednosti.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste onda primetili da je došlo do povećanja broja ljudi koji su se nalazili izvan svojih domova, izvan svojih sela, gradova i koji su se okupljali na nekom mestu?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Komandanti UČK po brigadama su dobili zadatak da sastave spisak prioriteta za evakuaciju gradova i sela i da onda navedu o kojim se selima radi, da prenesu te informacije putem kurira. Zatim je osnovana komanda UČK i njihova kurirska služba. Oni su imali kontakt putem satelitskih telefona, imali su kontakte sa Albanijom. Ovi oficiri su imali identifikaciona doku-

menta tako da su mogli da preuzmu komandu u nekom mestu ukoliko to bude potrebno. Takođe su imali sistem za komunikaciju koji je bio elektronske vrste, ali je takođe bio i zaštićen, tako da su oni mogli da direktno komuniciraju sa određenim oficirima, recimo sa jedne strane i sa druge strane sa regionalnim komandantima. Mogli su takođe da direktno daju naređenje o tome koje selo treba da se evakuše. Od stanovništva su, recimo, tražili da napuste svoje selo i da krenu u pravcu Albanije i Makedonije.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Molim vas da nam pokažete sada na karti ova područja na kojima se to događalo, to šta ste sami mogli da vidite? I molim vas da to uradite sporo tako da može da uđe u zapisnik sve ono šta kažete.

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Recimo, stanovništvu sela Mala Kruša (Krushe e Vogel) koje se nalazi blizu Mališeva je bilo prvo rečeno da napuste svoje selo i da krenu ka Makedoniji. Takođe, stanovništvo sela Gajre, evo ovde, takođe je dobilo instrukcije da napusti selo. Vojni cilj je bio da se ovo područje oko Mališeva koristi od strane njihove operativne komande. Tamo je došlo do žestokih i krvavih borbi. Prema tome, civilno stanovništvo je bilo evakuisano iz tog područja, ali to im je takođe omogućilo da koriste ove gradove i ova sela za svoje vojne potrebe, radi se o UČK.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Sada gledamo na kartu na strani 10. Da li ima još nekih područja gde ste vi videli da se ovo događa, da je počelo ovo da se događa pošto je počelo NATO bombardovanje 24. marta?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da. Isto se desilo između Orahovca (Rahovec) i Suve Reke. Ovo je na strani 11. UČK-a je uradila istu stvar i ovde. Ova sela su se takođe nalazila na spisku prioriteta, prioriteta sela koja je trebalo evakuisati i gde je stanovništvo dobilo adekvatne instrukcije.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Tokom skoro 100 dana NATO bombardovanja, gde ste još mogli da primetite da se ovo događa, da se

ponavljaju slični događaji, da UČK traži od stanovništva da se iseli?
SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ono šta sam mogao da vidim da radi UČK se događalo u ovom području, to sam već rekao, ali uporedo sa tim bilo je i sela koje su napadale srpske snage bezbednosti. To je takođe dovelo do evakuisanja ovog stanovništva, tako da je slika bila mešana. Bilo je i jednog i drugog. Bilo je različitih uzroka za iseljavanje stanovništva. To se sve događalo posle 23. marta.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Tokom vazdušne kampanje NATO-a, da li ste vi ostali na Kosovu ili ste napustili tu teritoriju i prešli u Makedoniju ili Albaniju? Gde ste se vi nalazili?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam tokom tog perioda nekoliko puta išao u Makedoniju iz raznih razloga. Mislim da sam dve trećine rata proveo na Kosovu, a jednu trećinu u Makedoniji i to uglavnom u području Tetova.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Tokom tog perioda, da li ste posmatrali neke borbe, neke ratne operacije?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam video kako srpske paravojne snage napadaju grad Velika Kruša (Krushe e Madhe).

ADVOKAT KEJ – PITANJE: To je na strani 10 atlasa i molim vas da ponovo pokažete Pretresnom veće gde se to nalazilo. Dakle, to je južno od Orahovca na železničkoj pruzi koju ste pokazali?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da. Tokom ovog napada ja sam se nalazio u šumi, istočno od Velike Kruše. Napad je otpočeo, koliko sa ja sećam, posle priprema, 25. rano, negde oko 7.00. Počelo je pucanjem iz snajpera, a zatim je prethodnica napala vodotoranj koji se nalazio između Male i Velike Kruše. Zatim su zauzeli ovaj vodotoranj i odatle su imali dobar pregled terena, imali su i podršku artiljerije. Popodne, na otvorenom terenu u ovom području su postavili minobacače, a zatim negde oko podneva, puno žena, starijih i dece je napustilo selo i krenulo prema šumi. Bilo je očigledno i dosta mladića, zato što Velika Kruša u to vreme nije imala nikakvu zaštitu UČK, nije bilo nikakvih naoružanih boraca UČK u selu, to je

sasvim sigurno, a zatim je napad usledio negde oko 15.00, 15.30.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Otvaranje vatre koju ste vi posmatrali, da li ste mogli na osnovu svog vojnog iskustva da procenite o kojoj se vatri radilo, iz kakvog oružja?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja mislim, a i na osnovu mojih istraživanja, rekao bih da se radi o paravojnoj formaciji pešadijskog tipa koja je koristila vrlo malo minobacačke podrške ili artiljerijske. Ja ne mogu to da tvrdim, ali mislim da je bilo ispaljeno negde tri do četiri granate. Onda su pripadnici paravojne jedinice ušli u grad i čuo sam pojedinačna ispaljivanja metaka, a onda sam čuo sistematske rafale koji su ispaljivani prema gradu, a koje sam ja mogao da čujem nalazeći se izvan grada.

SUDIJA KVON: Gospodine Huč, da li biste mogli da nam opišete ove pripadnike paravojne formacije malo detaljnije. Kako su izgledali? Šta su imali obučeno?

SVEDOK HUČ: Njihove uniforme su ličile na uobičajene američke kamuflažne uniforme, bile su braon, bež, crne i zelene, dakle tih boja. Ova paravojska je obično imala maske na licima, bilo ih je negde oko stotinu. Dakle, četa, manje-više i imali su fantomke na glavama. U kasnijim istraživanjima smo došli do zaključka da su ovo bili takozvani "frenkijevci", dakle da su pripadali jedinici kojom je komandovao Frenki Simatović.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Čuli smo svedočenja drugih svedoka i ovde se već i spominjalo da je postojala operacija "Potkovica". Da li ste vi upoznati sa ovim terminom?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa ovaj termin "Potkovica" sam ja prvi put čuo u raznim publikacijama međunarodne štampe, posle pres konferencije koju je održao Rudolf Šarping (Rudolf Scharping), nemački ministar odbrane 7. aprila. Ja sam prvo mislio da je sve to izmišljeno zato što su kretanja srpskih snaga bezbednosti, bar ona koja sam ja mogao da vidim, nisu bila nešto što bi ličilo na neki sis-

tem ili vojni plan. Kasnije, tokom istraživanja svega toga od oktobra 1999. godine do marta 2000. godine, sam uvideo da ovaj operativni plan koji je ministar Šarping opisao 7. aprila nešto što nije poteklo iz Beograda, već iz nemačkog Ministarstva odbrane.

TUŽILAC NAJS: Ja mislim da mi ovde izlazimo izvan okvira onoga o čemu ovaj svedok treba da svedoči, jer on sada govori o nekim svojim istraživanjima koja su se odigrala od oktobra 1999. godine pa do marta 2000. godine. I ja mislim da će o ovome da svedoče i neki drugi svedoci koji se nalaze na spisku svedoka optuženog i da je to jedna tema koja je dosta kontraverzna u Nemačkoj, ali sem ako ovaj svedok nije veštak po ovom pitanju, ne mislim da nam je ova vrsta svedočenja od koristi.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ja mislim da ćemo malo da sačekamo zato što sam ja upravo nameravao da postavim određena pitanja i da objasnim zašto sam sve ovo pokrenuo. Da li ste vi razgovarali, gospodine Huč, sa nekim u okviru nemačkog Ministarstva odbrane o ovom planu koji je izneo ministar Šarping i ukoliko jeste, možete li da nam kažete sa kim ste razgovarali i kakva je bila njihova uloga u odnosu na ovaj plan "Potkovica"?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Plan "Potkovica", to je bilo za mene od ključne važnosti, to je bilo ono šta sam ja objavio i šef odeljenja, sada ću da kažem kako se piše njegovo ime, a to je ... U martu 2000. godine razgovarao sam sa pukovnikom Kajdašijem (von Kajdacsy), međutim pre toga nekoliko ljudi iz nemačkog Ministarstva odbrane reklo mi je da je on izmislio taj naziv plan "Potkovica" i zapravo da ga je i sačinio. Drugim rečima, navodno na osnovu instrukcija samog ministra, on je učinio to što je učinio. A, uzgred budi rešeno, BND (Bundesnachrichtendienst), nemačka obaveštajna služba, 5. aprila 2000. godine, odnosno, ispravljam se, 1999. godine upozorila je u vezi sa ovim planom.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste razgovarali sa bilo kim ko je rekao da je imao neke zasluge vezane za taj plan koji je pominjao

ministar Šarping?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Razgovarao sam sa Kajdašijem i on mi je indirektno potvrdio da je to istina i ja sam to i objavio u svojim člancima. Kada sam ga pitao da li je on stvorio tu operaciju, izmislio je, Kajdaši mi je rekao da on nije govorio ni srpski ni hrvatski. Zatim sam mu ponovo rekao: "Gospodine Kajdaši, da li ste vi sačinili taj plan? Da li ste vi, dakle, neko ko stoji iza tog plana gospodina Šarpinga". I zatim je on ponovo rekao da on nije govorio ni srpski ni hrvatski jezik. Zatim sam ja rekao da ću da napišem da su moji izvori to potvrdili i da ću da citiram šta mi je rekao, a zatim je on uzdahnuo i rekao "učinite ono što vam vaša savest nalaže".

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste pomenuli dva načina na koja može da se napiše ta reč, "potkovicica". Da li možete da nam kažete i hrvatsku i srpsku varijantu?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Naziv koji je pomenut prilikom konferencije za štampu i koji je stalno koristio ministar Šarping bio je "potkova", a to je hrvatske reč, dok se na srpskom kaže "potkovicica".

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Imate li bilo kakve druge direktne informacije u vezi sa pitanjem te operacije "Potkovicica"? Vi ste nam rekli šta vam je rekao Kajdaši. Da li ste razgovarali sa nekim drugim u vezi sa tim, u vezi sa validnošću tog plana?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Razgovarao sam sa generalom Naumannom (Klaus Naumann) o tome i citirao sam ga u jednom od mojih članaka i on je takođe, bez ikakve dvosmislenosti rekao da NATO nije prihvatio materijal, taj materijal kada mu ga je ponudio ministar Šarping. Kao prvo, zato što ni jedan drugi partner NATO nije bio spreman da potvrdi utemeljenost toga, a kao drugo i ovde citiram generala Naumana: "Zato što je to više bio 'analitički materijal'". I takođe sam imao telefonski razgovor sa prethodnicom gospođe del Ponte (Carla Del Ponte) i citirao sam reči Luiz Arbur (Luise Arbour) koja mi je rekla da bi ona to prihvatila da je to zaista bila jedna operacija koja je imala nekakav zaista svoj karakterističan pečat i potpis, jer onda bi smatrala da je naišla na pištolj koji se puši.

Međutim, ona u to vreme nije mogla da iz toga izvuče više nego jednu primamljivu priču.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Mi se sada ovde bavimo razgovorima koje ste vodili, ali da se vratimo na jedno drugo pitanje, jer zapravo hoću prvo da završim vezano za Kosovo. Vi ste opisali šta ste radili na Kosovu tokom tog perioda. Da li ste razgovarali sa izbeglicama u svim logorima dok ste bili u Makedoniji?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam bio u Makedoniji i takođe sam kasnije razgovarao sa više izbeglica i imao sam jednostavno utisak da su ljudi videli neverovatne stvari, da su neverovatno propatili. Međutim, postojala je jedna velika razlika u odnosu na Bosnu, a to je da su mlade devojkice same nudile priče o svom silovanju i čak su prodavale takve priče novinarima za novac. To je bilo veoma različito od Bosne. U Bosni su žene bile mnogo manje spremne da pričaju o svom silovanju i mnoge od njih to nisu ni pominjale. Ja se sećem da bih, jednom sam se čak sretao sa jednom istom ženom dve nedelje u nadi da će da mi ispriča šta joj se desilo, a da bih mogao da napišem izveštaj o toj devojci. Na Kosovu to je bilo sasvim različito. Bilo je možda jedna do dve žene čija je situacija bila vema slična onome šta sam video u Bosni, ali to nije bio slučaj širom Kosova.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Hteo bih da vas pitam još nešto i reći ćete nam da li znate nešto u vezi s tim. Da li znate da li su u periodu NATO bombardovanja bacani leci iz aviona ili možda čak i pre toga? Da li znate za takve pojave?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam video nekoliko letaka koji su bačeni i u zavisnosti od ciljnih grupa, to su mogle da budu srpske bezbednosne snage, one su obaveštene o tome šta se dešavalo. Takođe u nemačkom Parlamentu (Bundestag), komitet za odbranu je davao izjavu i traženo je od medija da ne prenose ništa iz izvora srpske televizije, već da umesto takvih slika prikazuju materijal koji dobijaju od nemačkog ministarstva odbrane i Ministarstva unutrašnjih poslova (Bundesministerium des Innern), tako da su pokrenute

rasprave u vezi sa tim da li bi možda bilo dobro da se upotrebe elektronska sredstva radi ometanja difuzije srpskih programa. Imam te dokumente, tako da možete da vidite o čemu su se vodile rasprave i kakvi su planovi sačinjavani.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste videli ili pročitali bilo kakve letke koje je napisao neko od ljudi iz UČK?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne, nisam video nikakve letke na kojima bi bio, recimo, potpis Hašima Tačija ili bilo koga drugog iz njihove vrhovne komande.

SUDIJA ROBINSON: Imate još pet minuta.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Taj period, dakle, tokom bombardovanja NATO, rekli ste nam da ste tokom tog perioda bili na dva mesta, u Makedoniji i na Kosovu. Da li ste redovno slali izveštaje vašim novinama?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, redovno sam slao izveštaje i moji izveštaji su objavljeni. Pre svega sam govorio o događajima u Velikoj Kruši, bilo je puno izveštaja u vezi sa tim, ali sam takođe slao izveštaje u vezi sa životom na Kosovu. U toj crnoj kutiji gde niko zaista nije hteo da zna šta se dešava i niko zaista nije znao na šta je život tamo ličio.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Kada se završila kampanja bombardovanja 10. juna 1999. godine, šta ste tada radili? Da li ste ostali na tom području?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ostao sam na to području i boravak na Kosovu okončao sam jednom serijom od sedam delova koju sam objavio u decembru 1999. godine. I pokušao sam tu da proučim pitanje toga šta se u roku od šest meseci promenilo na Kosovu, a pre svega da se pozabavim pitanjem kakve su mogućnosti da tamo ljudi nastave da žive zajedno.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Sada ćemo da pređemo na jednu drugu temu. Časni Sude, možda je bolje posle pauze da krenemo sa

novom temom.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Kej. Sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Kej.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Hvala. Gospodine Huč, neću još dugo, a sada nam se pridružio i vaš advokat, gospodin Lušnjajder koji će da prisustvuje unakrsnom ispitivanju. Da se vratimo na Kosovo. Najpre ste nam rekli da ste prethodno bili u Bosni neko vreme i hteo bih da vam postavim jedno pitanje u vezi sa jednim razgovorom koji ste imali sa generalom Mladićem. Da li je istina da ste ga vi intervjuisali u vezi sa Srebrenicim?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li možete Pretresnom veću da kažete kog datuma je održan taj intervju?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: To je bilo u martu 1996. godine.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Gde ste se nalazili kada ste ga intervjuisali?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: U Sarajevu, tamo gde je on i danas.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: A da li ste mu postavljali pitanja u vezi sa tim šta se desilo u Srebrenici?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pitao sam ga šta se desilo u Srebrenici, a on mi je rekao da su istočne enklave morale da padnu da bi se omogućilo postizanje mirovnog plana za Bosnu.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste razgovarali sa njim o čitavom procesu planiranja napada na Srebrenicu?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Razgovarao sam o planu napada sa

njim, a posebno sam hteo da razgovaram sa njim u kojoj meri je on možda dobio instrukcije iz Beograda. U tom kontekstu gospodin Mladić je rekao bez ikakve dvosmislenosti da nije primio nikakva naređenja od Miloševića. Njegov kontakt je bio Radovan Karadžić.

SUDIJA ROBINSON: Zašto ste mu postavili to pitanje?

SVEDOK HUČ: Zato što zajedno sa nekoliko drugih kolega sam pokušao iz te vremenske perspektive da vidim šta se desilo u Srebrenici i da odgonetnem da li je u to vreme postojala veza između Beograda i Pala.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li je on rekao na koji je način on sagledavao svoj odnos sa gospodinom Miloševićem?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: U tom intervjuu on nije rekao ništa više od onoga šta sam već naveo. On je rekao da ne bi prihvatao bilo kakva naređenja iz Beograda. Govorili smo o teorijskim scenarijima i na kraju intervjua ograničili smo se na odgovore tipa "da", "ne", jer jednostavno više nije hteo da nam pruži dodatne informacije, tako da smo mogli da iskoristimo samo tu njegovu izjavu, da on nije hteo da prihvati bilo kakva naređenja.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Za zapisnik, da li ste vi objavili taj intervju?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, on je objavljen, a nalazi se i na internetu.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li je to jedini intervju koji ste imali sa generalom Mladićem ili ste imali i druge intervjue sa njim?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne, to je bio jedini koji sam napravio sa njim.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Za zapisnik, takođe, da li je istina da ste jednom intervjuisali gospodina Miloševića?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da. To je bilo 1998. godine. Imali smo

intervju u toku od 20 minuta i govorili smo o situaciji u Srbiji, ali samo u Srbiji, nismo razgovarali o drugim temama, već smo jednostavno razgovarali o situaciji u Srbiji.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Dakle konflikt koji nas se ovde sada tiče nije bio tema tog intervjuja?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: To je istina.

ADVOKAT KEJ: Nemam više pitanja.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Imate li vi pitanja, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson (Robinson) ...

prevodioci: Mikrofon nije uključen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da probam ovaj drugi. Možda ovaj drugi radi. Evo, ovaj drugi radi. Ja sam vrlo pažljivo slušao. Ovaj način ispitivanja je samo jedan argument, gospodine Robinson, da treba da mi vratite moje pravo na odbranu. Ovaj svedok zna veoma mnogo. Ovaj svedok zna, na primer o tome da je već ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li imate pitanja za ovog svedoka kao dodatak glavnom ispitivanju? Imate mogućnost da to učinite. Ne želim da slušam vaš govor i ne želim da ponavljate argumente koje ste već izneli. Ne morate da ponavljate ono o čemu smo već razgovarali ovde. Dakle, pitanje vezano za postavljanje advokata tiče se drugog foruma. Imate li pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja jedino želim da vam iznesem argumente koji govore u prilog moje tvrdnje, jer ovaj svedok, na primer, veoma dobro zna da je 1999. godine ...

SUDIJA ROBINSON: Onda postavite pitanje. Postavite pitanja tom svedoku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne želim da koristim mrvice prava koje ste mi oduzeli kao nekakvu kompenzaciju za oduzimanje tog prava. Ja želim pravo ...

SUDIJA ROBINSON: Dakle, zaključujem da nemate pitanja za ovog svedoka. Gospodine Najs. Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kad mi moje pravo bude vraćeno, ja ću da tražim da se ovaj svedok ponovo dovede da ga ja ispitam.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Huč, govorilo se o brojnim temama i kao što i sami znate, nama nisu bili poznati unapred detalji vašeg svedočenja. Na internetu smo mogli da nađemo neke od pomenutih materijala, ali bojim se da nismo mogli sve da nađemo. Ne znam da li imate kopije materijala koji ste objavili sa sobom?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Radi se o najmanje tri kutije i nisam mogao sve to da ponesem sa sobom, jer sam se upravo vratio iz Avganistana (Afghanistan).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Niste doneli nikave značajnije članke ili dokumente?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam predao neke svoje članke Odbrani. Naravno, ne sve zato što ja ne smatram da sam instrument jedne od dve strane ovde, jer sam jednostavno neke stvari posmatrao i hoću da naglasim da ne pripadam ni jednoj od strana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Verovatno ćete sutra morati da se vratite ovde, jer nećemo da završimo i možda ću da tražim da donesete sa sobom takve članke, jednostavno zato što nismo uspeli da ih nađemo na internetu. Da se vratimo odmah na poslednji deo vašeg iskaza koji se tiče razgovora sa generalom Mladićem. Kažete da je to objavljeno. Ali koji je naslov? Kako možemo to da nađemo na internetu, jer nismo uspeli?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ako odete na "Gugl" (Google) i unesete reč Mladić, trebalo bi da ga nađete, jer je taj članak preveden na engleski i objavljen na engleskom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, naše tehničke mogućnosti tiču se čak i nemačkog jezika, dakle naći ćemo ga. Da li ste vi napravili nekakve beleške prilikom tog intervjua?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste ih poneli sa sobom?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne. Kao što sam rekao, nisam došao sa dokumentacijom, osim nekih beležaka koje sam napravio za sebe tokom poslednjih osam dana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U zavisnosti od toga šta ćemo moći da ustanovimo kad budemo imali objavljeni intervju, on je vama rekao, možemo već sada da zaključimo, dve stvari: da on nije prihvatao naređenja iz Beograda?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I da istočnobosanske enklave moraju da padnu da bi se mogao primeniti mirovni plan?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste pokušali da postavite dodatna pitanja u vezi sa tim, u vezi sa činjenicom da su te enklave morale da padnu, da biste shvatili šta je time hteo da kaže?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa upravo sam to pokušao da saznam od njega i putem pitanja da dobijem preciznije odgovore sa više detalja, ali on nije hteo da da odgovore sa više detalja i nisam mogao da zaključim šta je time hteo da kaže. Jednostavno je govorio uopšteno da je to bilo potrebno radi postizanja mira u Bosni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Verovatno ću na to ponovo da se vratim pre nego što budem pročitao intervju, ali sada mi recite još nešto. Koliko se sećate, da li je on još na neki način rekao da je bio u kontaktu sa Miloševićem u to vreme ili je on poricao bilo kakve kontakte sa njim?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne, on je rekao da ne bi prihvatio nikakva naređenja. On nije pominjao nikakve kontakte, ništa u vezi kontakta sa gospodinom Miloševićem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vraćićemo se na to ako budem pronašao taj intervju, ako budem uspeo to da uradim do sutra. Pitaću vas nekoliko pitanja u vezi sa vašim iskazom danas i mislim da ćemo detaljno moći da obradimo različite teme. Vi ste nam ispričali svoje utiske o onome šta su nam ispričali lideri UČK i vi ste često koristili reč utisak. Da biste ovde svedočili, da li ste osvežili sećanje na osnovu beležaka ili na osnovu vaših članaka ili niste?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Imao sam nekoliko kraćih razgovora sa gospodinom Kejom i na osnovu pitanja koja su postavljena pokušao sam da pronađem nekakve odgovore, ali mislim da smo sve zajedno proveli nekih šest sati zajedno i uglavnom sam ovo ispričao na osnovu sećanja na događaje. Nisam ponovo prošao kroz svoje arhive, nisam ponovo gledao fotografije koje sam, na primer, snimio u Velikoj Kruši ili na Kosovu uopšte, to nisam činio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste ovde izneli da su određene vođe UČK davali određene izjave i imali određene položaje, ali niste mogli da se vratite na neke beleške da biste to izneli, već ste se uglavnom oslanjali na vaše sećanje?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: To je tačno. Ja sam zaista tokom četiri

do pet godina bio u bliskom kontaktu sa tim ljudima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Četiri do pet godina, hoćete da kažete sa UČK?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da i još uvek se bavim pitanjima vezanim za to, tako da možda mogu da kažem da to radim tokom više godina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je počelo negde kad je počeo i konflikt, dakle 1998. godine. Od tada ste u kontaktu sa UČK?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I možda da smo bolje pretražili internet možda bismo već znali, ali da li možemo da nađemo više članaka koje ste vi napisali o UČK tokom nekoliko godina?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Videćemo šta možemo da učinimo. Da li je to objavljeno pod vašim imenom?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pod mojim imenom, ali i nije. To će da bude iduće subote, biće nešto objavljeno i biće nešto pušteno na radiju. Daću intervju u vezi sa situacijom na Kosovu. Ja sam dugo izveštavao o Kosovu, o UČK i o tome šta se dešava unutar UČK.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I to je ta serija koja će da ide u sedam nastavaka?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da u *Hamburger Abendblatt*.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Što se tiče detalja, vi ste govorili o nekim vojnicima UČK koji su prošli obuku u Turskoj. Da li možete da nam kažete nešto više o tome? Da li ih je zvanično Turska Vlada obučavala ili ih je vojska obučavala ili se to jednostavno odvijalo na turskoj teritoriji?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: MPRI je ih obučavao na turskoj teritoriji

i recimo u tom periodu, bio je izvesni Aljmedin Aljjići, od 16. decembra 1997. godine do 16. marta 1998. godine i on je obučavan u Turskoj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kad kažete da je on ili neko drugi obučavan u Turskoj, niko od turskih zvaničnika im nije u tome pomagao?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne, niko nije tu bio sa strane zvaničnih turskih vlasti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, a vi ste rekli da je bilo nekih 80 do 120 stranih oficira. Odakle su oni bili?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa, najpre, tu je bilo bosanskih Muslimana, zatim Alžiraca, zatim ljudi iz Saudiske Arabije (Saudi Arabia), Egipta (Egypt), ljudi koji su ranije bili unutar mudžahedinskih brigada.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na osnovu čega ste izvršili tu neku procenu, dakle tih nekih oko 120 ljudi?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Napisao sam jedan članak za NDR i taj članak su citirali i drugi autori i radi tog članka otišao sam i na Kosovo i u Makedoniju, zbog istraživanja, proučavanja i tom prilikom sam došao do zaključka da je nivo snabdevanja tih brigada vrlo visok. Drugim rečima, u svakoj brigadi su recimo bili istureni kontrolori leta i radilo se o veoma velikim bataljonima. Dakle, na osnovu toga sam došao do zaključka u vezi sa brojevima i moja lična procena bila bi nekih 80 do 120 ljudi, ali to nikada nisam objavio zato što se tu radilo o ličnoj proceni, jer nemam nikakav drugi izvor vezan za to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mi smo gledali različite stranice atlasa, međutim da li možete da nam kažete, vaša iskustva tiču se isključivo juga Kosova, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pitanje je vezano za centralno Kosovo, Mališevo, a zatim i za južno Kosovo, a zatim i jugoistočno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li bismo možda mogli da pogledamo ukratko ponovo kartu i deo Kosova u vezi sa kojim ste direktno danas svedočili?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Naravno, ja sam reporter i, naravno, ja sam sve to gledao iz jedne perspektive koja je sužena. Dakle, mogu samo da vidim određene uglove, ali ne mogu da vidim celokupnu sliku i ne mogu da u apsolutnim, nekim terminima govorim o tome šta se dešavalo ukupno na Kosovu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sa obzirom na to kako ste došli na Kosovo, vi ste došli nakon što su određene organizacije za zaštitu ljudskih prava govorili o ugrožavanju ljudskih prava tamo?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam i sam video da se ugrožavaju ljudska prava i, naravno sa tačke gledišta zapadnog evropljana, ja sam smatrao da je to potpuno neprihvatljivo, ako MUP postavi kontrolni punkt i ako tamo ljude pretresaju, ponašaju se brutalno i nasilno, ne dozvoljavaju im da dobiju informacije ili da daju informacije. Ja sam to smatrao neprihvatljivim i takođe sam uvek govorio o tom pitanju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. Hvala na tom odgovoru. Međutim, možda se ja nisam dobro izjasnio. Vi ste imali nekava lična iskustva vezana za kršenje ljudskih prava tokom decenije koja je prethodila vašem dolaku 1998. godine?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Nemam lična iskustva vezana za period pre septembra. Međutim, kad sam stigao u Prištinu, kao što sam rekao, primetio sam veoma napetu atmosferu. Zatim puno kontrolnih punktova koje je uspostavio MUP i zatim, video sam da su se tu vršila određena dela protiv civilnog stanovništva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste, recimo, takođe čuli za naselje gde su ubijeni žene i deca? Verovatno ste čuli za to.

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Znam za Srebrenicu i to šta se desilo tamo u Srebrenici, ali nisam pokušao tamo da odem, jer sam se zaustavio u Tuzli.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja sam govorio o nasilju i onome šta se dešavalo Jašariju (Adem Jashari)?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Mislio sam da ste govorili o Potočarima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne.

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Što se tiče napada na bratstvo Jašari, nisam imao nikakva direktna saznanja vezana za to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U ovom delu vašeg iskaza, ja još uvek govorim, prateći red kojim ste vi išli, vi ste prvo rekli da se tu radilo o nameštenom ratu, govorili ste termin "namešten". Da li se sećate koji je bio prvi članak koji ste napisali u vezi sa tim, da se tu radilo o nameštenom ratu?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Napisao sam jedan članak nakon što sam šest meseci proučavao to pitanje i napisao sam da postoje poluistine vezane za taj rat. To sam objavio u tom članku i to je urednik i preuzeo u naslovu. Dakle, ja sam u dva različita članka stavio zaključke svojih istraživanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je bilo 2000. godine?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: To je bilo 2000. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Budući da ste vi to pomenuli, želeo bih da sada pomenemo i plan "Potkovicica". Vi ste u sklopu ovog predmeta pratili dokazni materijal vezan za to ili ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pretpostavljam da znate na osnovu vaših proučavanja vezanih za plan "Potkovicica" da se time bavila ne samo Luiz Arbur već, kao što ste vi to i rekli, to i nije uvršteno u optužnicu?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, znam za to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Britanska vlada posvetila je tome jedan izveštaj jedne komisije. Da li ste ga pročitali?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne, nisam ga pročitao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još jednom, ne zna se da li je postojao takav plan koji se nazivao plan "Potkovicica", međutim taj plan "Potkovicica" je nešto šta je izazvalo mnogo protivrečnosti vezane za nemačke nacionalne interese, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da. Ako se ne varam, postojala su dva aspekta. Bila je jedna analiza koju je napravio jedan pripadnik bugarske tajne službe koji je analizirao svakodnevne i nedeljne izveštaje OEBS-a i koji je to učinio da bi se potvrdili određeni argumenti. Zatim tu je bilo izvoda iz austrijskih novinskih agencija koje su se pozabavile radijskim i telefonskim komunikacijama na Kosovu i u Srbiji, koje su presreli. I sve to je predato vladama, a zatim se ispostavilo da se u Nemačkoj na osnovu toga govorilo o operaciji "Potkovicica". Dakle, na osnovu mojih ispitivanja još uvek smatram da je to nemačka priča.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U ovoj sudnici čuli smo iskaz i o tome da je reč "potkovicica" upotrebljena za jedan mnogo raniji vojni plan, ali za sasvim drugu svrhu. Svrha je bila odbrana od napada koji bi došao sa juga.

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: I ja sam to primetio. Ali, naravno, kao što ste i vi sami rekli, taj bi plan onda služio za neke sasvim druge ciljeve. To ne bi onda bio plan etničkog čišćenja na Kosovu, nego plan jedne odbrambene operacije. I to bi bila jedna sasvim drugačija i taktička i operativna operacija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Bez obzira da li je ime "potkovicica" pozajmljeno od nekog ranijeg plana i da li je onda to iskorišćeno u Nemačkoj i da li je to dovelo do kontraverzi u koje je bio uključen Šarping, činjenica i dalje ostaje da je "Potkovicica" jedno sasvim lokalno nemačko pitanje koje mi možemo sasvim da zanemarimo?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, to je vaša procena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, da završimo sada sa tim, jer možda će i drugi svedoci koji će da dođu o tome da govore. O tome je napravljena jedna emisija u seriji "Panorama" (Panorama), na nemačkoj televiziji, mislim da je sam taj program izazvao reakciju vlade, čini mi se da je ministar Blum (Blum) zauzeo drugačiji stav i tako dalje, da sada ne dužimo o tome. Idemo sada na sledeću temu o kojoj ste govorili. Vi ste o tome malo rekli i onda ću malo o tome da vas pitam. Govorili ste o zimskim ili Božićnim manevrima. U zimskim manevrima učestvovala je Vojska Jugoslavije, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da. Međutim, ja nisam to smatrao manevrima. Ja sam smatrao da se radi o Božićnoj ofanzivi, jer manevri imaju karakter ofanzive, a to ovde nije bio slučaj, jer ljudi su izgubili život tako da se to više nije moglo smatrati manevrima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači ovde govorimo o tome da je Vojska Jugoslavije, na primer, razmestila svoje trupe na jedan dosta grub način u poručju Podujeva i da su tamo ubili neke ljude?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, bilo je borbi, u borbama su direktno učestvovali pripadnici UČK, pripadnici UČK su i poginuli. Međutim, mislim da nas to dovodi do jednog filozofskog problema, a to je da li ubijanje vojnika na ovakav način, da li se ubijanje vojnika na neki način može uračunati u celu stvar. Međutim koliko su meni poznate Ženevske (Geneva Conventions) i Haške konvencije (Hague Conventions), one govore o uniformisanim vojnicima. I ja ne vidim kako bi to moglo da se iskombinuje. U toj ofanzivi bilo je napada i na civile.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vama je sigurno poznata publikacija OEBS-a "Kako viđeno, tako rečeno" (As Seen, As Told). Vi sigurno znate da je taj izveštaj napravljen nakon jednog temeljnog istraživanja?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Naravno, ja ne sugerišem da je svaka reč koje stoji u tom izveštaju u potpunosti tačna. Ljudi uvek prave

greške, ali vi svakako nemate nikakvog posebnog razloga da sumnjate u zaključke iznete u toj knjizi, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Kad je reč o individualnim tačkama, da, jer ukoliko se dokažu takve veze, a one nisu naučno dokazane i ako se uzmu u obzir opšte izjave koje stoje u knjizi "Kako viđeno, tako rečeno" i ono šta sam ja sam video, onda ja nemam nikakvog problema da sam kažem, kao što sam nekoliko puta rekao u mojoj izjavi, da je tamo uvek bilo erupcija nasilja i ekscesivnog nasilja. Međutim, to je bilo izazvano provokacijama, barem u većini slučajeva koliko sam ja mogao da vidim, provokacijama od strane UČK.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vratićemo se na to šta ste rekli, kad ste rekli u većini slučajeva. Međutim, sada nešto drugo. Kad govorimo o tim zimskim manevrima, mi imamo dokaze neke iz ove knjige, a neke koji su došli od svedoka Caglinskog (Richard Ciaglinski) i mene sada zanima da li biste se vi složili sa ocenom da su ti zimski manevri, sami po sebi pokazivali da se nešto priprema, da su to bile pripreme za poteze u budućnosti?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja to ne bih rekao. Izveštaj nemačkog Ministarstva inostranih poslova (Auswaertiges Amt) saveznog Ministarstva odbrane sasvim jasno kažu da tokom zimske ofanzive nije bilo velikih pojačanja snagama na Kosovu. Takođe, postoji analiza nemačkog Ministarstva odbrane od 17. marta i oni su došli do tog istog zaključka. Zaključili su da se ne može dokazati da su srpske snage bezbednosti na Kosovu bile pojačane. Takođe, moramo da pretpostavimo da je UČK nastavila da ulaže napore da promoviše svoju taktiku "udari i beži" i da se na taj način u sukob uključi i NATO. To je izveštaj nemačkog Ministarstva odbrane i nemačkog Ministarstva spoljnih poslova. Oni koriste potuno iste reči, a do toga su došli 17. marta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Međutim, mi smo ovde čuli iskaze o tome da je u zimskim manevrima došlo do razmeštanja trupa van kasarne. Prihvatate li to?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, naravno. Bilo je artiljerijskih

položaja, bilo je oklopnih i pešadijskih jedinica koje su izašle iz kasarne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Uvedeno je ograničenje na povratak regruta kućama i oni su morali da ostanu u svojim jedinicama. Da li prihvatate to?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa, vojnici Vojske Jugoslavije su se našli u situaciji u kojoj su im poništena i otkazana sva odsustva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je municija dolazila vozovima i da li su tenkovi došli u Kosovsku Mitrovicu i zatim razmešteni širom Kosova? Da li prihvatate to, to je deo iskaza koji smo mi čuli na ovom Sudu.

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Takođe, došlo je do povećanja ljudstva MUP-a na terenu i oni su isto tako dobili daleko kvalitetniju opremu. Da li prihvatate i to?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Apsolutno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa ako onda sve ove stvari uzmete u obzir, ako uzmete da se sve ovo dogodilo krajem godine, zar onda ne biste dozvolili da je postojala mogućnost da su sve te stvari zapravo bile priprema onoga šta je usledilo u budućnosti?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa vi me sada pitate za moju ličnu procenu. To je jedna varijanta kako sve to može da se protumači. To bi moglo da se protumači i na drugačiji način. Na primer, da ste vojni svedok, mogli biste da gledate kako se neke snage povlače sa položaja, kako protivničke snage iskoriste to da se pregrupišu i ponovo naoružaju. Prema tome, ono šta vi govorite za MUP i Vojsku Jugoslavije, radilo se sigurno i sa druge strane, jer vojni komandanti imaju odgovornost za živote svojih vojnika. Vojnici pišu pisma svojim ženama i majkama, ja mislim da sve mora da se protumači na ovaj ili onaj način. Ako me pitate za moju interpretaciju svega toga, ja sam vam već rekao šta o tome mislim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, ako govorimo o raznim tumačenjima, da vidimo prvo, govorili ste o generalu Klausu Naumanu koji je oficir kog vi nesumnjivo poštujete. Njegova procena svega onoga šta je video da se dešava na Kosovu je to da je operacija Vojske Jugoslavije trebala da bude ranije planirana i pripremljena. Prema njegovoj proceni tri ili četiri meseca ranije. Vi ste se nalazili samo u jednom delu Kosova, imate neposredna iskustva samo o tom delu Kosova. Imate li bilo kakvog razloga da sumnjate u procenu generala Naumana da je za vojnu akciju koju je on video, a koju je sprovela Vojska Jugoslavije, bilo potrebno tri do četiri meseca pripreme?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Meni nije poznato da je general Nauman sam bio na Kosovu, ali, osim toga, treba da se kaže da su srpske snage bezbednosti na Kosovu, u vreme kad sam ja došao na Kosovo, u septembru već imale visoki nivo obučenosti, opremljenosti i uzbune. I zato se ja pitam da li bi tim snagama koje su se već borile više meseci sa UČK trebalo još nekakve dodatne pripreme za dodatne vojne operacije, jer oni su već vodili vojne operacije. Vojno govoreći, oni nisu imali potrebu da nastave sa pripremanjima, jer vojnik obavlja svoje redovne dužnosti, stavlja municiju u tenk, natoči gorivo i sve te stvari, za to ne treba tri ili četiri meseca. Nemačko Ministarstvo odbrane u svojoj tajnoj analizi koju ste svi vi ovde videli, zaključilo je da je od januara pa nadalje glavni cilj Vojske Jugoslavije i MUP-a bio to da pokuša da nadoknadi svoj manjak pešadije. Za to vam ipak ne treba tri ili četiri meseca, jer obuka pešadije je išla bez prekida u Srbiji, a takođe u nekim delovima Kosova.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda ćemo još da se vratimo na ovo šta ste rekli, ali idemo sada dalje, hronološki. Po završetku tog nesretnog događaja, van Kosova našle su se hiljade izbeglica, zar ne? Vi znate da su sa njima obavljani temeljiti razgovori od strane ljudi koji su napisali knjigu "Kako viđeno tako rečeno" (As Seen As Told), takođe i osoblja Hjuman rajts voča (Human Rights Watch) koji su napisali knjugu "Po naređenjima" (Under Orders) i taj temeljan način, metod interpretiranja svedoka drugačiji je od vaših metoda, jer ste

vi razgovarali tek sa nekoliko ljudi, s vremena na vreme.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, on nije odgovorio na prvi deo vašeg pitanja. Morate da idete deo po deo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja sam shvatio njegovo klimanje glavom kao potvrdu. Znači idemo sada još jedanput. Nakon toga, van Kosova našlo se hiljade izbeglica, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I kao što vi znate, sa njima su obavljani vrlo temeljni razgovori i to za knjigu "Kako viđeno, tako rečeno" i za knjigu "Po naređenjima"?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Mislim da prvo moramo da raščistimo jednu stvar. Odgovarajući na pitanje Odbrane ja sa opisao Veliki Krušu i rekao da sam tamo mogao da osetiti miris krvi. Video sam lobanje, video sam dete koje je bilo zaklano i obešeno, vidio sam ostatke spaljenih kostiju i video sam leševe u gotovo svakoj kući i to je sve deo onoga o čemu sada govorimo. Dozvolite mi da još jednom naglasim da ja ovde nisam instrument ove ili one strane. Ja samo to želim da kažem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja shvatam i to prihvatam. Možda ćete do kraja ovog ispitivanja da ustanovite da se vi i ja zapravo ne razlikujemo puno. Ali, kada ste razgovarali sa ljudima u Makedoniji i na drugim mestima, nije bio vaš posao, pa stoga ni vaša praksa, da razgovarate sa svedocima na onakav jedan rigorozni način unošenja podataka u formulare koji je korišćen prilikom razgovora za knjige "Kako viđeno, tako rečeno" i "Po naređenjima"?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja mislim da je moj način obavljanja razgovora nešto što uključuje odgovornost koju imam prema osobi koju intervjuišem. Kad ste ratni dopisnik na vas se gleda kao na neku vrstu terapeuta, jer obično nemate vremena da radite sa svim tim ljudima veoma detaljno, a mnogi od njih su govorili o stvarima koje su bile grozne, nezamislive. Ali u nekim slučajevima ti su ljudi bili

dosta neprecizni. Ja sam mnogo puta čuo u izbegličkim logorima u Makedoniji da su ljudi bili u nekom području u koje su došle paravojne snage. Onda bih to pokušao da proverim i ljudi bi govorili o paravojnim snagama, a ne o Arkanu. I to vam sad pokazuje na koji se način obavljaju ti razgovori. Za mene je uvek veoma važno da pronađem drugi izvor iz kog mogu da potvrdim ono šta čujem od tih ljudi. Veoma je teško potkrepiti iskaze o takvim groznim stvarima iz drugog izvora.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Razlog zbog kojeg sam dao mogućnost da nešto kažete o razlici između vaših metoda ispitivanja i onih koje su korišćeni za ove knjige je sledeći: ako je pravilan zaključak izveden iz razgovora sa velikim brojem izbeglica, o tome će, naravno, da odlučuje ovaj Sud, ali ako pravilan zaključak na kraju bude da je postojalo planiranje isterivanja kosovskih Albanaca sa Kosova, da su u tu svrhu organizovani vozovi i autobusi, da su svi njihovi dokumenti za identifikaciju oduzeti od njih na jedan organizovan način na granici od strane Vojske Jugoslavije, to onda sugeriše duži period planiranja nego onaj koji ste vi spomenuli u vašem odgovoru, zar ne?

ADVOKAT KEJ: Ja mislim da on ne može da odgovori na ovakva pitanja, časni Sude. Sada se tu uzimaju u obzir i drugi materijali i od njega se traži da komentariše i te stvari. To je možda ispravno, možda neispravno, ali se, u svakom slučaju, ne tiče ličnog iskustva ovog svedoka. On je o tome došao ovde da svedoči, a ne da daje svoj sud o nekim drugim materijalima. Nisam siguran da to može da bude od pomoći.

SUDIJA ROBINSON: Slažem se sa time. Gospodine Najs, već ste dosta govorili o ovoj temi, bolje da pređete na drugu temu.

TUŽILAC NAJS: Svakako, ako vi to želite, ali dozvolite da objasnim svoj stav. Ovaj svedok je dobrovoljno u svom iskazu spomenuo nepostojanje planiranja od strane Vojske Jugoslavije. Mi takvu tvrdnju ne prihvatamo. Ja mislim da je jasno, na osnovu njegovih ranijih odgovora da se na osnovu drugačije ishodišne tačke može doći

do drugačijih zaključaka, ali u redu, ići ću dalje.

ADVOKAT KEJ: Ne želim da sada držimo govore o raznim pitanjima zato što smo već dosta vremena potrošili jutros na ovog svedoka. Njemu treba da se postavljaju pitanja na koja on može da odgovori na osnovu svog ličnog iskustva.

SUDIJA ROBINSON: Da. Gospodine Najs, molim vas da pređete na sledeću temu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Govorili ste o nagomilavanju snaga u poslednjih nekoliko meseci 1998. godine, nakon sporazuma sa Holbrukom. Vi ste tamo bili u septembru. Da li prihvatate tvrdnju da je na početku tog perioda Vojska Jugoslavije mogla da uništi UČK veoma brzo u tom trenutku, početkom tog perioda?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Pa oni nisu imali dovoljno pešadijskih snaga. UČK je imala visoko mobilne snage. Oni su išli individualnim vozilima, u kombijima, njih ja bilo najviše petorica na putu. Oni su postavljali zasede i nakon toga bi se izgubili u šumi i u planinama. Srpske snage, srpske su snage mogle tek da napadaju naselja, grupe kuća, otvaraju vatru na njih i to sa promenljivim uspehom, ali oni nisu bili u mogućnosti da unište UČK. Osim toga, jedan od prvih intervjua koji sam imao sa Ademom Demaćijem (Adem Demaci), on je u tom trenutku rekao da su dve trećine Kosova već okupirane, da postoji jedna podzemna vojska koja može da kontroliše dve trećine Kosova. Ako od toga oduzmete nešto na ime propagande, to ipak jasno pokazuje kolike su bile mogućnosti te podzemne vojske. Ja smatram da su srpske snage bezbednosti mogle da operišu samo u velikim konvojima, a individualna vozila uvek su se našla kao žrtve napada i zaseda UČK.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da podsetim Pretresno veće, tvrdnja koju sam maločas izrekao uzeo sam iz iskaza Klause Naumana. Vi se verovatno sećate da je on to spomenuo prilikom jednog od razgovora sa optuženim. Recite mi šta ste vi videli? Ono šta ste vi videli o tome da je UČK imala sve više i više resursa, mogao je da vidi svako drugi

koga je zanimao taj sukob, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja mislim da je to jedan od najvećih problema. UČK je dobijala pomoć. Prema tome, postoji jedan vezani interes kada tumačite vašu ličnu ulogu. NATO tada nije imao nikoga na Kosovu. Ja znam za izveštaje jednog nemačkog pukovnika sa Kosova i on je svoj izveštaj naslovio sa "Manipulacija i masakr" (Manipulation and Massacre), pazite i to tim redosledom. Prema tome, NATO je bio jedna od uključenih strana i oni su isto tako imali interes da svoju ulogu predstave na jedan drugačiji način, o tome ne može da se raspravlja. Zato mislim da se može zaključiti, da ako, na primer, odete u Globočicu (Gllobocice), ako pogledate slike jednog jako velikog područja, nekih šest do osam fudbalskih igrališta ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak. Ja sam pogrešio. Možda ste pogrešno shvatili moje pitanje. Ja sam mislio da kažem da ako su drugi mogli da vide da UČK dobija sve više i više resursa, onda je to mogla da vidi i Vojska Jugoslavije, isto tako?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Siguran sam da su srpske snage videle taj razvoj događaja na strani UČK i oni su uočili da postoji razlika između snajperiste i nekoga ko ima tek pušku "Draganov" (Draganov). Prema tome, to nije tako efikasno kao što su efikasni drugi komadi opreme iz Evrope (Europe) ili Sjedinjenih Američkih Država (United States of America).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste isto tako spomenuli nešto o Račku. Možda možemo da se još vratiti sutra na Račak, ali želeo bih da sada razjasnimo jednu stvar. Kad je reč o vašem dolasku na lice mesta, vi ste otišli sa ambasadorom Vokerom. Da li ste kada ste išli tim putem prošli pokraj jednog obezglavljenog leša na ulazu u selo i da li ste prošli pokraj još nekih individualnih leševa starijih muškaraca sa leve i desne strane kada ste se peli jarugom?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Čuo sam za obezglavljeno telo kraj džamije. Nisam ga video svojim očima. Leševi, individualni leševi sa leve i sa desne strane puta bili su u kućama. Takođe, video sam

fotografije mojih kolega na kojima se vidi jedan leš pokriven nekim drvenim daskama, ali to nisam video svojim očima. Ja sam prve leševe našao u koritu potoka koji je presušio. To je ono šta sam opisao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nekoliko stvari u vezi sa tim leševima. Vi ste nam već objasnili da oni nisu, barem spolja izgledali kao vojnici UČK, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne, nisam video nikave delove uniformi na tim leševima. Nije bilo vojnih cipela, nije bilo oznaka UČK na tim telima, a nisam video nikakvo oružje, oružje koje bi indiciralo da oni pripadaju UČK. Ja moram da naglasim još jedanput, iako u to ne mogu sad da budem sasvim siguran, jer se radi o mom sećanju, neke dve trećine žrtava bilo je negde u kasnim četrdesetim i ranim pedesetim godinama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Rekli ste da su neki leševi pomerani od strane vaših kolega? Čuli smo tokom ovog suđenja da su neki leševi pomerani da bi moglo da im se vidi lice i da se ustanovi o kome se radi. Da li vi nama kažete da su tela pomerana na neki značajniji način?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne. Bilo je tela koja su ležala na boku ili na leđima, a onda bi ih neko uspravio. Na primer postavio bi ih uz stranu jaruge, kako bi bili u hladu, tako da se grozne rane ne vide na fotografijama koje će da budu objavljene, a onda bi ih vratili u prvobitnu poziciju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U jaruzi su pronađenije čaure, zar ne?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Povrede na leševima u jaruzi bile su sve povrede na glavi, zar ne? Tamo kada je bilo povreda na telu, položaj povrede na telu poklapao se sa oštećenjem odeće koja se nalazila na telu?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da. Ja nisam, naravno, sproveo forenz-

ičko ispitivanje tih leševa, jer to nije bio moj zadatak kao novinara. Međutim, mogu da potvrdim da sam video različite povrede glave. Ne mogu da se složim sa mišljenjem nekih mojih francuskih kolega koji kažu da nije bilo mozga i to su čak objavili. Ja kao novinar smatram da takav pristup treba da bude odbačen. Ja ne moram da proveravam da li ima moždanog tkiva ili ne i o tome da pišem izveštaj. U svakom slučaju se sećam jednog starca koji je na glavi još imao tradicionalnu albansku kapu, potpuno mu je nedostajala leva strana lica, a i eksplodirao mu je i pozadi glavi. To su slike koje ostaju u sećanju. I onda treba da objasnim čitaocima šta se dogodilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste već izneli vašu zabrinutost u pogledu toga da mesto zločina nije bilo ostavljeno netaknuto. Takođe ste rekli da je bilo zabrinjavajuće kako se sam gospodin Voker ponašao na tom mestu. Ja sam pokušao da vidim da li ste vi želeli nešto više da sugerišete. Vi zapravo ne tvrdite da gospodin Voker nije zatekao to mesto kako ste ga vi opisali po prvi put?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja ne mislim da je mesto zločina bilo na ikakav način obezbeđeno ili da je u tom trenutku bilo dovoljno istaženo. On šta me je iznenadilo je to što je tako rano gospodin Voker govorio o masakru i o zločinu protiv čovečenosti, tek pošto smo mi ušli na to mesto. To su bili veoma jasno definisani koncepti, a zapravo u tom trenutku još nije bilo sasvim jasno šta se desilo u Račku. Ja sam o ovome diskutovao sa nekim kolegama koje su otišle u Račak prethodnog dana, koji su videli da je tamo bilo borbi i koji su to opisali da je to sasvim nešto normalno, normalno pod navodnicima. Normalne scene na Kosovu. I zato je nas tako iznenadilo da čujemo to šta smo čuli o Račku. Mi smo se uglavnom bavili područjem između Mitrovice i Prištine, tamo je bilo teških borbi. A Račak nas je sve iznendilo. Mi to tamo nismo očekivali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste kasnije tokom vašeg iskaza rekli o tome kako su postojali koncentrični krugovi Vojske Jugoslavije i MUP-a, kako bi oni napravili dva obruča oko nekog sela, kako bi prvo otpočeo napad Vojske Jugoslavije ili MUP-a, a onda bi došla paravojska pod zaštitom Vojske Jugoslavije, je li to tačno?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se ono šta ste vi videli u Račku, uopšteno gledajući, uklapalo sa tim opisom metoda napada?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam u Račku video tragove pucnjave, metaka koji su oštetili pojedine kuće. To su bili kalibri od 20, 30 milimetara, možda čak i iz pištolja, tako da je tačno da se to baš nije uklapalo sa taktikom MUP-a, ali te snage su možda 15. dobile pojačanje od strane paravojske ili nekih drugih snaga, a o čemu ja ne znam ništa, niti sam išta od toga sam video.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste podneli izveštaj kojoj novinskoj agenciji?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: U to vreme sa izveštavao za "Di velt" (Die Welt).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li imate primerak tog izveštaja koji ste poslali?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Kao što sam rekao, mi smo se upravo selili, ja imam jako puno kutija sa materijalima i nisam znao unapred šta vam je potrebno, a šta ne. Kao što znate, za devet godina jedan novinar objavi puno toga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prvo da objasnim nešto sudijama. Kada dobijem po prvi put informacije i to detaljne, kao što je slučaj sa ovim svedokom, ja nisam imao dovoljno vremena da istražim na koji način ćemo mi da osporavamo ove informacije. Nismo znali o čemu će ovaj svedok da govori, ali nadam se da ću do sutra da imam malo jasniju predstavu o tome, a to je i nešto šta bi nam pomoglo u našem budućem radu, ukoliko se uspostavi ova metodologija. Vi ste govorili, kada se radilo o deportacijam i proterivanju, o tome kako se od stanovništva tražilo da odu u šume i onda da se vrati i da se to odnosilo na neke konkretne lokacije. Da li je to tačno?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Jeste. To je ono šta sam ja video.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Takođe smo čuli razne cifre o tome koliko se stanovništva iselilo. To smo čuli iz raznih izvora o preseljenju stanovništva sa Kosova tokom 1998. godine. Da li možete nešto da nam kažete o kakvim se ciframa radilo? Ako ne znate ništa o tome, onda ćemo ovo da prepustimo nekom drugom svedoku.

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja mogu samo da vam kažem da se od prilike radilo o šestocifrenom broju. To mogu da zaključim na osnovu razgovora sa kolegama koji jesu bili očevici na nekim drugim lokacijama. Mislim da se radi o šestocifrenom broju. Ovo su bila raseljena lica na obema stranama. Nisu to bile samo izbeglice kojima su pripadnici UČK rekli "sada morate da napustite svoj kuće". Puno ljudi je bežalo unapred, bojeći se borbi, bojeći se napada na njihova sela. Prema tome, ja sam jasno naglasio nekoliko puta da je do raseljavanja dolazilo i na jednoj i na drugoj strani u tom ratu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vama je jasno da je ovaj optuženi ovde optužen za to što je iseljavanje stanovništva uglavnom bilo uzrokovano akcijama srpskih snaga?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja mislim da nisam kompetentan da procenim da li je to raseljavanje stanovništva došlo samo usled dela koje su počinile srpske snage. Ono šta ja mogu da kažem, šta sam video svojim očima, je da je odprilike to bilo jednako, da je tu postajala neka ravnoteža. Bilo je normalno da stanovnici albanskih sela izađu iz sela pre napada ili čak kada su se približavale srpske snage, oni bi napustili svoja sela, a uveče bi se vratili i nastavili tamo da žive. To je bilo uobičajno ponašanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da može da se kaže da je to bilo razumno ponašanje, da je bilo razumno da se napusti selo ukoliko su se srpske snage približavale. Da li se slažete sa tim?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Apsolutno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada bih hteo da vas pitam o nekoliko drugih lokacija koje se spominju u našoj optužnici, da vidim da li vi o tome nešto znate. Da li znate šta se desilo u Orahavcu otprilike 25.,

26., 27. i 28. marta?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Došlo je do napada sa juga od strane srpskih snaga bezbednosti. Taj napada je došao do Orahovca. Erih Ratfelder (Erich Ratfelder) nemački novinar je bio prisutan tamo. Ja ne znam da li sam ja lično video to, on jeste i on je to dosta detaljno proučavao. Ja sam nekoliko puta sa njim o tome diskutovao, ali možda bi bilo bolje da vi njega direktno o tome pitate.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste videli kolonu izbeglica kako dolazi iz Orahovca?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Jeste bila kolona i ona je povezivala Orahovac i Suvu Reku i još jedno mesto severno od Suve Reke. I onda je dalje išla preko Prizrena, preko Štrpca (Shterpce) i preko prevoja tamo. Tako da je jesam video kolonu izbeglica i to je bilo negde 27., 28.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je bilo otprilike 4.000 ljudi?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Da, rekao bih da je tako.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su oni bili u pratnji i vojske i poli-cije?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste se vi ikada našli na granici kada su ljudima oduzimali isprave i kada su im zapisivali brojeve registarskih tablica na automobilima?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Upravo sam pokušavao to da vam kažem kada ste me prekinuli. Na jednom graničnom prelazu nalazilo se područje koje je bilo veličine šest do osam fudbalskih stadiona. To područje se može opisati kao "groblje traktora", tako bih ja to nazvao. Ja sam čak i slikao to. Videlo se jako puno crvenih traktora tamo. Mislim da je to bilo 9. ili 10 juna kada sam našao ostatke spaljenih isprava koje su bile oduzete. Da, to je tačno. Naročito dok se čekala da se pređe granica, jer, kao što znate, makedonske vlasti su prvo zatvorile granicu, tako da su izbeglice morale jako dugo da čekaju da bi prešle granicu. I ta kolona se otezala i po nekoliko kilo-

metara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja se izvinjavam što sam vas prekinuo, ali kao što znate mi prekidamo svedoke samo zato da bi se što bolje usresredili na konkretna pitanja, ali sada ste nam upravo objasnili ono šta je trebalo. Da li možete da nam kažete da li ste videli kako pripadnici Vojske Jugoslavije oduzimaju isprave od ljudi, uobičajeno, rutinski ili ste videli da ih oduzimaju od ljudi koji su se još nalazili u koloni i to smo takođe čuli?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ovo područje oko Globočice je područje o kome mogu nešto da vam kažem. Tamo su se nalazili pripadnici 241. mehanizovane brigade. Ja mislim da je to bio Treći bataljon, ali ne mogu da tvrdim sa sigurnošću. Oni su obavljali ono šta može da se nazove kontrola na graničnom prelazu, ali kontrola izbeglica je takođe delimično bila u rukama jedinica MUP-a. Ono šta je bilo neobično u ovom kontekstu je da se u školi u Globočici pojavio jedan beli "Mercedes" (Mercedes) i onda bi povremeneo neko dolazio i odlazio tim kolima. Očigledno se radilo o nekoj veoma važnoj osobi, nekom važnom vojnom licu. Ova osoba je periodično dolazila i davala instrukcije posle čega bi se nešto desilo na tom graničnom prelazu. Ja ne znam ko je bio u tom belom "Mercedesu", samo sam video da se to vozilo pojavljuje i to sam video nekoliko puta svojim dvogledom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste ikada razgovarali sa nekim policajcima iz MUP-a o tom oduzimanju isprava od izbeglica?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam razgovarao sa vojnicama o ovome. I oni bi mi obično rekli da su oni vojnici, a ne policajci, da ne vrše policijske zadatke. To je isto nešto šta može da se zaključi na osnovu pisama, pisma koja su pisali vojnici Vojske Jugoslavije, ali ih nisu poslali. Bilo je nekih policajca MUP-a koji su bili dosta misteriozni, čudni, zato što bi, recimo, tokom dana oni obavljali policijske dužnosti, kao policajci, a tokom noći bi bili pripadnici paravojne jedinice. I oni bi uvek potvrđivali jedno te isto, a to je da su se oduzimale isprave, ali su potvrđivali i to da je bilo kršenja i ljudskih prava.

Zgrada MUP-a u Prizrenu, koliko se ja sećam, 14., 15. i 16. juna je bila napadnuta od strane nemačkih oružanih snaga i u toj zgradi se vidi da su postajale neke sobe za mučenje. Dakle, da je MUP imao takve prostorije u toj zgradi.

SUDIJA ROBISON: Gospodine Najs, možemo da radimo do 14.00.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Oduzimanje isprava o kojima postoje i pisana priznanja pripadnika MUP-a je očigledno nešto šta se radilo po naređenjima?

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne znam šta je sa ovim mikrofonom?

SUDIJA ROBINSON: Mislim da vam nije uključen mikrofon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Uključen je mikrofon. Daje neki zvuk. Potpuno se iskrivljeno prevodi i ja čujem u odnosu na ono šta gospodin Huč govori, jer sam ja dva dana sa njim razgovarao. To kada su Nemci napali MUP u Prizrenu, oni su otkrili prostorije koje je organizovala UČK, a ne MUP. To je velika razlika, jer se stalno pravi zamena teza i prave manipulacije. On je o tome govorio.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću vi ćete da imate priliku da u dodatnom ispitivanju pokrenete ovo pitanje. Gospodine Najs, izvolite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi niste uspeli da odgovorite na moje pitanje, zato što je došlo do ovog prekida, a to je da su policajci MUP-a očigledno delovali u skladu sa svojim naređenjima?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Dakle, ovde nije odlučivao jedan običan policajac, ovo je očigledno bilo organizovano.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li možemo sada da pređemo na sledeću temu? Da li ste znali lično nešto o onome šta se događalo u Prizrenu između 25. marta 1999. godine i 11. aprila?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne lično.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste znali šta događalo u Srbici (Skenderaj) između 26. marta i 2. maja?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne. Ja u to vreme nisam bio u tom predelu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Suva Reka između 25. marta i 27. marta?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam video posledice onoga šta se desilo u Suvoj Reci oko 28. I u to vreme je bilo jasno da je bilo napada sa severa, sa uzvišica oko prevoja Dulje, da je odatle napadnuta Suva Reka. Bilo je jasno, a to sam i čuo da su artiljerijski položaji na prevoju Dulje pružali artiljerijsku podršku tokom napada na Suvu Reku. Takođe je jasno da su tokom tog perioda paljene kuće, naročito kuće na ivici sela. Bilo je pojedinačnih kuća koje su gorele, ja sam to lično video. Pored toga sam čuo i pojedinačne pucnje koji su ispaljivani u Suvoj Reci, a što znači da smo mi izbegavali da ulazimo u to područje tokom tih dejstava.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste videli jednu kolonu ljudi u kojoj je možda bilo 5.000 ljudi i koja ide pod pratnjom policije?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam video kolonu iz Orahovca, u to vreme smo paralelno išli putem ka šumi i ja mislim da sam video tu kolonu. Video sam nekoliko kolona na tom putu koje su se kretale ka prevoju koji sam vam spomenuo, prema Globočici. Sada da li su to bili baš ti ljudi u tom konvoju na koje vi mislite ... Ne znam da li su to bili ljudi koji su bežali ili su bili raseljena lica. Znam da je bilo jako puno ljudi i da se ta kolona protezala nekoliko kilometara, da su se vrlo sporo i mučno kretali ka tom prevoju, a srpsko civilno stanovništvo je na njih bacalo paradajz i vređalo ih tokom njihovog puta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste spomenuli kako gore kuće. Da li ste videli ovde ili na nekom drugom mestu da srpske snage pljačkaju imovinu?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Nisam to video u samoj Suvoj Reci, ali mogu da potvrdim da je toga bilo u Stagovu (Stagove), Stagovo možete da vidite na strani 12 atlasa. To je selo severno od Kačanika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta ste videli tamo?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam tamo video pljačkanje do koga je došlo kada se povlačila Vojska Jugoslavije. To sam fotografisao i fotografije su objavljene. Nalazilo se jedno civilno vozilo, a pozadi je bila nalepnica sa albanskom zastavom, na tom vozilu. Kola su bila prepuna raznih stvari iz sela, televizora i tako dalje. Bilo je i tenkova, tenkova V-80 koji su bili prepuni dečijih igračaka. U samo selu nije uopšte bilo Albanaca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste prvi put čuli za Peć (Peje) u tom vremenskom periodu, negde između 21. i 28. marta? Da li ste nešto lično videli ili čuli kada je reč o Peći?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam video kolone izbeglica na putu za –akovicu (Gjakove), prema Prizrenu, ali nemam nikakvih saznanja niti sam uopšte bio u području Peći.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A Mitrovica?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: –akovica?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne. Kao što sam rekao, kolone izbeglica su išle iz –akovice, ali nije bilo nikakvih incidenata.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gnjilane (Gjilan)?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Gnjilane, ne, ali jesam video ono šta se događalo oko Vitine, naročito selo Kabaš (Kabash). To se vidi na strani 12. Vitina, to je ovde u ovom području, 30-80. Kabaš se nalazi južno od Vitine. U Kabašu su se nalazile strateške rezerve Vojske Jugoslavije, imali su tamo tenkove M84, tamo su bili i smešteni. I

kako u Kabašu, tako i u pošumljenoj dolini sam mogao da vidim pljačkanje, ali do ovog pljačknja je došlo tek kada se Vojska Jugoslavije i srpske snage bezbednosti povukle ili povlačile.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Skoro smo završili sa ovom temom. Da li ste čuli šta se dešava u Čečeliji (Ceceli) u to vreme oko 16.?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A, Kačanik?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Ja sam video kako kuće gore u Kačaniku. Čuo sam da se ispaljuju meci, da se otvara vatra i video sam grupu izbeglica kao ide ka –eneral Jankoviću (Hani i Elezit), prelazu. Posetio sam nekoliko izbegličkih logora. Posetio sam ih nekoliko puta. Jedan se nalazio jugoistočno od Kačanika. U šumi se nalazilo između 10.000 do 15.000 kosovskih Albanaca. Taj logor je postojao tokom celog rata.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dečani (Decane)? I još da se osvrnemo na jedno mesto koje stoji u optužnici, a to je Vučitrn (Vushtrri)?

SVEDOK HUČ – ODGOVOR: Nema prevoda.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, znam da možemo da radimo do 14.00, ali ukoliko se slažete možemo i sada da prekinemo sa radom, pa ćemo onda da završimo sutra.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Gospodine Najs, vi ste rekli da ćete da pokušate da nađete intervju sa Mladićem?

TUŽILAC NAJS: Tako je. Svakako ću to da pokušam i ukoliko ga dobijemo u napred, to ćemo odmah da prosledimo i vama.

SUDIJA ROBINSON: Svakako. Gospodine Huč, prekidamo sa radom do sutra u 9.00.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, pre nego što prekinemo sa radom, ukoliko tokom svog rada danas popodne ustanovimo da ne možemo da identifikujemo šta tačno treba da tražimo, da li možemo da stupimo u kontakt sa svedokom preko gospodina Keja?

SUDIJA ROBINSON: Možete, ali samo u tu svrhu.

SVEDOK HUČ: Samo nešto da spomenem, ja nisam spreman da ostanem ovde i sutra. Očekivao sam da ću da svedočim samo danas. Sutra imam jednu veoma važnu profesionalnu obavezu, usled koje moram da krenem već večeras.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, da li ste vi za ovo znali?

ADVOKAT KEJ: Nisam ni ja za ovo znao. Ne znam da li svedok može da napravi neke telefonske pozive i da vidi da li može da promeni te svoje obaveze i njihov redosled, zato što mu nije u interesu da se vrati ovde jednom drugom prilikom.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Huč, vi razumete šta je rekao gospodin Kej. Ako ne možete da se vratite sutra da završite svoj iskaz, onda ćete morati da se vratite nekog drugog dana da biste to dovršili. I za vas bi bilo bolje ukoliko biste mogli da se pobrinete da promenite vaše poslovne aranžmane tako da budete sutra ovde.

SVEDOK HUČ: Ja ću svakako da pokušam. U najgorem slučaju ću da se vratim večeras nazad i ponovo da dođem ovamo sutra ujutru. Meni je bilo jasno rečeno da se očekivalo da ću ja doći da svedočim tek sutra, pa da je to onda promenjeno za danas. Ja imam ovu veoma važnu profesionalnu obavezu tako da ću možda pokušati da premestim za večeras, stim da se vratim sutra ovamo da završim svoj iskaz.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Huč da li bi vam više odgovoralo da se vratite u četvrtak?

SVEDOK HUČ: To bi bilo još gore, zato što imam veoma važan sastanak sa dvojicom kolega koji smo planirali za taj dan, jer planiramo da pišemo knjigu o Srebrenici koja treba da bude objavljena iduće godine. Probao bih da to premestim za sutra popodne, kako bi drugi sastanak koji takođe treba da obavim, imao danas poslepodne. To bi mi omogućilo da se vratim sutra pre podne, ali da odem sutra posle podne. Ako je to prihvaljiv kompromis, mislim da onda možemo da se složimo.

SUDIJA ROBINSON: U redu. To bi bilo dobro. Završavamo sa radom.

Fond za humanitarno pravo